

Broj: 01-37-6-192-2/12
Dana: 15.05.2012.godine

01,02-50-19

**PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE**

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 16-05-2012			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01,02-50-19-633/12			

16-05-2012
B

PREDMET: Izvještaj o zaštiti ličnih podataka u
Bosni i Hercegovini za 2011.godinu, dostavlja se.-

U skladu sa članom 40. stav 1. tačka c. Zakona o zaštiti ličnih podataka ("Službeni glasnik BiH", broj 49/06 i 76/11) dostavljamo vam Izvještaj o zaštiti ličnih podataka u Bosni i Hercegovini za 2011.godinu.

Izvještaj vam dostavljamo na službenim jezicima i pismima kao i u elektronskoj formi (snimljeno na CD-u).

S poštovanjem,

Prilog:

- Izvještaj o zaštiti ličnih podataka za 2011.godinu u tri primjerka
- CD

DIREKTOR
Petar Kovačević

Dostavljeno:

- Naslovu
- U spis

Broj: 01-37-6-192-1/12

Datum: 15.03.2012. godine

IZVJEŠTAJ

O ZAŠTITI LIČNIH PODATAKA

U BOSNI I HERCEGOVINI ZA 2011. GODINU

S a r a j e v o, mart 2012. godine

SADRŽAJ

I. UVOD

II. MEĐUNARODNI ASPEKTI ZAŠTITE LIČNIH PODATAKA

- 2.1. Usklađenost zakonodavstva BiH sa međunarodnim aktima 4
- 2.2. Praksa Evropskog suda za ljudska prava 7

III. OSNOVNA I POSEBNA LEGISLATIVA O ZAŠTITI LIČNIH PODATAKA

- 3.1. Zakon o zaštiti ličnih podataka 11
- 3.2. Obrada ličnih podataka zaposlenih u javnim organima 12
- 3.3. Zaštita prava na privatnost i video nadzor 13
- 3.4. Zaštita ličnih podataka i sloboda pristupa informacijama 15
- 3.5. Zaštita ličnih podataka i imovinski kartoni 17
- 3.6. Korištenje podataka i kaznene evidencije 19

IV. RAD AGENCIJE ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA U BIH

- 4.1. Nadležnosti i ovlaštenja 20
- 4.2. Inspekcijski nadzori 22
- 4.3. Kažnjavanje 26
- 4.4. Prigovori 26
- 4.5. Postupci Agencije po službenoj dužnosti 31
- 4.6. Upravni sporovi 33
- 4.7. Mišljenja 35
- 4.8. Glavni registar 37
- 4.9. Informacijski sistem 39
- 4.10. Saradnja sa javnim organima 40
- 4.11. Međunarodna saradnja 40
- 4.12. Javnost rada i saradnja sa medijima 43
- 4.13. Normativni dio 44
- 4.14. Budžet 44
- 4.15. Kadrovska pitanja i obuke 46
- 4.16. Administracija 46
- 4.17. Kontrola rada Agencije od strane drugih institucija 47

V. PRIJEDLOZI ZAKLJUČAKA

I. UVOD

Zaštita ličnih podataka, u smislu zaštite privatnosti, jedno je od osnovnih ljudskih prava i neophodna je za pravilno funkcioniranje svakog demokratskog društva. Osnovni standardi zaštite privatnosti definirani su Univerzalnom deklaracijom o ljudskim pravima UN, Međunarodnim paktom o građanskim i političkim pravima kao i Konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda Vijeća Evrope.

U Bosni i Hercegovini, Ustav Bosne i Hercegovine garantira zaštitu svih ljudskih prava i osnovnih sloboda predviđenih Evropskom Konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i njenih protokola, te samim tim i prava na privatni i porodični život, dom i prepisku.

Sadašnje ustavno rješenje zaštite ličnih podataka je prevaziđeno. Naime sadašnje rješenje reflektuje već prevaziđeni koncept zaštite ličnih podataka kao izvedenog prava iz prava na privatnost. Kod zaštite ličnih podataka modernom zakonodavcu je stalo da zaštiti pravo pojedinca, te da pojedinac samostalno odlučuje o obradi svih informacija o njemu. O ovome treba voditi računa kod ustavnih promjena i kao autonomno pravo definisati zaštitu ličnih podataka što je već praksa u demokratskim društvima.

Nadalje, u Bosni i Hercegovini postoje četiri krivična zakona i svaki od tih zakona propisuje krivično djelo «protivzakonite obrade ličnih podataka». Ovo djelo čini službeno lice koje bez pristanka pojedinca, protivno uslovima propisanim zakonom, obrađuje lične podatke. Za ovo djelo zapriječena je novčana kazna ili kazna zatvora do šest mjeseci.

Također, u Bosni i Hercegovini osigurana je sudska zaštita ličnih podataka i kroz parnični postupak za naknadu nematerijalne štete po Zakonu o obligacionim odnosima.

Isto tako, jedan od osnovnih principa upravnog postupka „zaštita prava građana i zaštita javnog interesa“, garantira zaštitu prava stranaka u postupku, pa i zakonitu obradu ličnih podataka.

Zakon o zaštiti ličnih podataka («Službeni glasnik BiH» br. 49/06, 76/11 i 89/11), u daljem tekstu Zakon, svim licima na teritoriji Bosne i Hercegovine osigurava poštovanje prava na privatnost u pogledu obrade ličnih podataka koji se na njih odnose. Zakonom su uspostavljeni osnovni principi obrade ličnih podataka kao što je pravo na obradu, cilj obrade, prijenos podataka u inozemstvo, sigurnost podataka, kao i druga pitanja iz ove oblasti kao i nezavisno nadzorno organ.

Svaka država ima legitimne zahtjeve prema svojim građanima, ali sa druge strane ima i obaveze prema istima. Jedna od obaveza je da osigura i pravo na privatnost u pogledu zaštite ličnih podataka. U današnjem trenutku izazov je veći, samim tim što je potreba za obradom podataka, pa i ličnih, svaki dan sve veća, a s druge strane, razvoj tehnoloških dostignuća i mogućnosti je gotovo neograničen.

Nadalje, obrada ličnih podataka u virtuelnom smislu je posebno značajna i interesantna, jer je istim stvoreno «elektronsko organ» koje ima istu zaštitu kao i fizičko organ čovjeka. Uskladiti vrijednosti u jednom demokratskom društvu, poput prava na privatnost i javnih interesa, svakako nije jednostavno i sa tim imaju problema i daleko razvijenije demokratije zapada.

Činjenica, koja ohrabruje, jeste da se ovom važnom pitanju u Bosni i Hercegovini svakim danom daje sve veći značaj. Svjesni smo da stanje, ni u kom slučaju, nije na zadovoljavajućem nivou kako u formalnom, tako ni faktičkom pogledu. Ovaj zaključak izvodimo iz dosadašnjih prigovora, ali i informacija do kojih smo došli kroz razne kontakte, te putem medija.

Ovaj Izvještaj treba posmatrati u kontinuitetu sa predhodnim izvještajima o zaštiti ličnih podataka u Bosni i Hercegovine te radi racionalnosti nećemo se ponavljati po pojedinim sektorima i pitanjima osim kada to ne nalaže poseban interes.

II. MEĐUNARODNI ASPEKTI ZAŠTITE LIČNIH PODATAKA

2.1. Usklađenost zakonodavstva BiH sa međunarodnim aktima

Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine ratificirala je Konvenciju za zaštitu lica s obzirom na automatsku obradu ličnih podataka, Izmjene i dopune, kao i Dodatni protokol uz Konvenciju u vezi sa nadzornim organom i prekograničnim protokom podataka.

Potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, Bosna i Hercegovina preuzela je obavezu da uskladi svoje zakonodavstvo, koje se odnosi na zaštitu ličnih podataka, sa pravom Zajednice i drugim evropskim i međunarodnim zakonodavstvom o privatnosti. Ovim Sporazumom Bosna i Hercegovina se obavezala da će uspostaviti neovisni nadzorni organ sa dovoljno finansijskih i ljudskih potencijala s ciljem sprovođenja nacionalnog zakonodavstva o zaštiti ličnih podataka.

Može se steći utisak da je Bosna i Hercegovina, ratifikovanjem Konvencije kao i donošenjem Zakona formalno zadovoljila evropske standarde u tom smislu. Međutim, to predstavlja tek početak obimnog i zahtjevnog posla svih organa i institucija u Bosni i Hercegovini na stvarnoj implementaciji standarda i normi kako bi se osiguralo pravo na privatnost u pogledu obrade ličnih podataka.

U okviru ove djelatnosti najvažnija aktivnost u protekloj godini je donošenje Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti ličnih podataka. U postupku usvajanja Zakona, 07.07.2011. godine, u saradnji sa Ustavnopravnom komisijom Predstavničkog doma, održana je javna rasprava povodom predloženih izmjena i dopuna. Od strane učesnika u javnoj raspravi, predloženo je nekoliko amandmana od kojih su neki prihvaćeni i uvršteni u prijedlog i dostavljeni ustavnopravnim komisijama Parlamentarne skupštine BiH.

Razlog uvođenja izmjena i dopuna je potreba usklađenosti Zakona o zaštiti ličnih podataka sa Direktivom 95/46 Evropskog parlamenta i Vijeća o zaštiti pojedinaca u okviru obrade ličnih podataka te o slobodnom protoku tih podataka (u daljem tekstu: Direktiva).

Zakon je u velikoj mjeri bio usklađen sa Konvencijom 108 i Direktivom ali je u dosadašnjoj primjeni Agencija za zaštitu ličnih podataka u BiH uočila određena odstupanja bilo terminološke ili suštinske prirode u odnosu na Direktivu pa je bilo neophodno pristupiti njegovoj izmjeni. Nadalje, radi se o živoj materiji što je prepoznato i od Evropske komisije kao potreba za izradom novih pravila i procedura zaštite ličnih podataka. Posebno interesovanje je za obradu ličnih podataka putem Interneta sa naglaskom na društvene mreže.

Najvažnije izmjene Zakona odnose se na uspostavljanje mehanizama i instituta koji će Agenciji osigurati suštinsku neovisnost kao pretpostavku za efikasan rad. U prilog naprijed navedenog su i izmjene Zakona u vezi sa imenovanjem direktora, uvođenje funkcije zamjenika direktora, te propisivanje posebnih uvjeta za suspenziju i smjenu direktora i zamjenika direktora. Navedene izmjene su u skladu sa Direktivom koja propisuje potpunu neovisnost nadzornog organa tako što direktora i zamjenika direktora imenuje Parlamentarna skupština BiH što je rješenje koje je

već prihvaćeno u zemljama okruženja. Uvođenje funkcije zamjenika direktora je usklađivanje sa izmjenama Zakona o upravi („Službeni glasnik BiH“ broj: 102/09). Dosadašnje neprecizne formulacije pojma „krivično djelo“ u slučaju smjene direktora je bilo potrebno precizirati te odvojiti uvjete za suspenziju i smjenu direktora.

U prilog neovisnosti Agencije su i izmjene kojima Agencija ubuduće ima obavezu da samo Parlamentarnoj skupštini BiH podnosi izvještaj o zaštiti ličnih podataka, za razliku od dosadašnje obaveze da podnosi izvještaj o radu Vijeću ministara BiH. Neprihvatljiva je bila dosadašnja obaveza podnošenja izvještaja o radu Vijeću ministara BiH iz više razloga. Prije svega predmet postupaka i ocjena zakonitosti u postupanju mogu biti i sva ministarstva na državnom nivou što dovodi neovisnost i nepristrasnost Agencije u pitanje. Takođe, to je i nenačelno u odnosu na ostale nivoe vlasti. To ni u kom slučaju ne isključuje odgovornost i profesionalnost u radu Agencije već naprotiv ih osnažava.

Kao važne, istakli bi i sljedeće izmjene i dopune Zakona:

- propisivanje uvjeta za prijenos podataka u inozemstvo u odnosu na ranije rješenje kada prijenos podataka u inozemstvo nije bio detaljno reguliran;
- pravo nosioca podataka da prigovori obradi podataka koje kontrolor ima namjeru obraditi u svrhu direktnog marketinga kao i pravo da bude obaviješten da će podaci biti preneseni trećoj strani u svrhu direktnog marketinga;
- obaveznost donošenja odluke u slučaju vršenja obrade ličnih podataka putem video nadzora;
- obaveznost davanja pismene saglasnosti samo za obradu posebne kategorije ličnih podataka;
- mogućnost izdavanja prekršajnih naloga;
- obrada ličnih podataka bivših institucija.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti ličnih podataka objavljen je 26. septembra 2011. godine u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“, broj 76/11.

Prema izvještaju Evropske komisije o napretku u Bosni i Hercegovini u 2011. godini postignut je izvjesni napredak u oblasti zaštite ličnih podataka. U izvještaju se navodi:

„Međutim, zakoni i provedbeno zakonodavstvo u različitim sektorima se i dalje moraju uskladiti sa zahtjevima EU vezanim za zaštitu podataka. Pravila Vijeća ministara za učešće Agencije za zaštitu ličnih podataka u relevantnim zakonodavnim procesima nisu zadovoljavajući. Princip namjenske upotrebe i podzakonski propisi za zaštitu ličnih podataka u policiji i dalje nisu u potpunosti provedeni. Zakon o zaštiti ličnih podataka se ne primjenjuje na Obavještajno-sigurnosnu agenciju BiH. Sveukupno gledano, pripreme za zaštitu ličnih podataka i dalje su u ranom stadiju. Potrebno je osigurati neovisnost Agencije za zaštitu ličnih podataka.“

U cilju postizanja napretka, kao važan dio aktivnosti u ovoj godini je pokretanje inicijative za izmjene drugih zakona u BiH koji su od uticaja na neovisnost Agencije. Naglašavamo potrebu izmjena i dopuna Zakona o platama i naknadama u institucijama BiH kako bi se i u dijelu plata pojedina radna mjesta izdvojila na koji način bi Agencija bila adekvatno vrednovana. Agencija je u proteklom periodu u tom cilju pokretala aktivnosti na koje, i u ovom izvještaju ukazujemo. Naime, u članu 3. ovog Zakona propisan je princip „Ista plata za isti ili sličan posao“. U skladu s ovim principom, zaposleni u institucijama Bosne i Hercegovine koji obavljaju iste ili slične poslove primat će istu osnovnu platu, odnosno radna mjesta iz različitih institucija Bosne i Hercegovine na kojima se obavljaju slični poslovi, svrstat će se u isti platni razred“. S tim u vezi

Ministarstvu finansija i trezora predložili smo da se u Zakonu o izmjenama i dopunama ovog Zakona, direktor Agencije pozicionira u član 21. te da se u članu 26. stav 1. doda alineja 9. koja bi glasila: „zaposlenim na poslovima inspeksijskog nadzora u Agenciji za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini, pojedinačno 25% od osnovne plate“. Podsjećamo da je 2009. godine, na 83. sjednici Vijeća ministara Bosne i Hercegovine usvojena Informacija Agencije u vezi implementacije Zakona o platama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine i usvojen je Zaključak da Ministarstvo finansija i trezora BiH, u saradnji sa Uredom za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH, preduzme aktivnosti iz svoje nadležnosti kako bi se pitanje dodatka na plate zaposlenih u Agenciji, koji obavljaju poslove u vezi inspeksijskog nadzora, riješilo u skladu sa principom „Ista plata za isti ili sličan posao“. Ministarstvo finansija i trezora BiH i Ured za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH nisu preduzeli nikakve aktivnosti u vezi realiziranja predmetnog Zaključka, pa ni nakon urgencija Agencije.

Također, u cilju uspostavljanja sistemnog rješenja učešća Agencije u izradi propisa, ista je u protekolom periodu u dva navrata upućivala Vijeću ministara BiH inicijativu za izmjenu Poslovnika o radu Vijeća ministara BiH. Inicijativom smo predlagali da svi prijedlozi propisa, kojima se regulira obrada i zaštita ličnih podataka prije nego što se upute na sjednicu Vijeća prethodno dođu na mišljenje u Agenciju. Naime, članom 31. Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine propisano je da u pripremi prijedloga zakona i drugih normativnih akata, obrađivač tih akata, prije dostavljanja Vijeću ministara obvezno pribavlja mišljenje od određenih ministarstava ili drugih organa Bosne i Hercegovine, s obzirom na pitanja koja se istim aktima reguliraju. Također, Zakonom o zaštiti ličnih podataka u članu 40., između ostalih nadležnosti Agencije, propisana je i nadležnost davanja mišljenja na prijedloge zakona i staranje o ispunjavanju kriterija zaštite ličnih podataka koji proizilaze iz međunarodnih obaveza za Bosnu i Hercegovinu. Na ovaj način bi se u pripremi prijedloga zakona i drugih propisa osigurala usaglašenost tog akta sa osnovnim principima zaštite ličnih podataka, a samim tim i osigurala zaštita ljudskih prava i osnovnih sloboda. Ovim bi se osiguralo i ispunjenje jedne od obaveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju koje je Bosna i Hercegovina preuzela, a koje se tiču zaštite ličnih podataka. Za Agenciju je neprihvatljiva sadašnja praksa, po kojoj javni organi zahtijevaju od Agencije da delegira predstavnika u razne komisije i radne grupe za izrade određenih propisa. Za Agenciju je najefikasniji i jedini mogući način rada upravo predloženi, što znači da, na prijedloge propisa, daje mišljenje.

Ovo je posebno važno iz razloga što već imamo slučajeve da javni organi čije su obrade ličnih podataka bile predmet procjena Agencije i kao takve ocijenjene neprihvatljivim pribjegavaju izmjenama zakona na koji način nastoje legalizirati takvu obradu. To je svakako neprihvatljivo i ponavljamo pukim zakonskim propisivanjem ne znači da je ta obrada ličnih podataka ustavna i opravdana.

U kontekstu Izvještaja o napretku Agencija će pokrenuti inicijativu za izmjene i dopune Zakona o obavještajno sigurnosnoj agenciji u BiH, koji će se osigurati kontrolnu funkciju Agencije i u obavještajno sigurnosnom sektoru u dijelu koji se odnosi na zakonitost obrade ličnih podataka. U uporednom pravu i praksi zemalja evropske unije nema ovog izuzetka. Osim toga veoma je značajno pitanje obrade i zaštite ličnih podataka koji su nastali u radu prethodnika ove Agencije pogotovo imajući u vidu činjenicu da su već zloupotrebljavani. Prisjetimo se samo knjiga „Čuvari Jugoslavije“. Mnoge osobe, čiji su se podaci našli u ovim knjigama, bili su žrtve i onog totalitarnog režima, ali je svakao daleko veći problem što su bile žrtve i u ovom sistemu koji se deklarira kao demokratski.

Pored Zakona o zaštiti ličnih podataka, kao općeg propisa, i drugi zakoni reguliraju obradu i zaštitu ličnih podataka. Između ostalog, za nas je posebno važan policijski sektor. Zakonom o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine regulirana je obrada ličnih podataka za policijske poslove. Odredbama ovog Zakona implementirana je Preporuka Vijeća Evrope (87)15 o

određivanju korištenja ličnih podataka u policijskom sektoru. Ovim je stvorena formalna pretpostavka za članstvo u Šengenskoj grupi (član 117. Šengenskog sporazuma) te u Europolu (član 14. Konvencije o Europolu). Imajući u vidu činjenicu da na nižim nivoima ovo rješenje nije implementirano, Agencija je kroz inspeksijske nadzore, naložila policijskim organima da iniciraju donošenje izmjena i dopuna odgovarajućih zakona. Ni nakon tri godine odgovarajuće izmjene ovog Zakona nisu se desile što se može negativno odraziti na međunarodnu policijsku saradnju.

Svakako da i u ostalim sektorima telekomunikacije, zdravstvo i sl. treba izvršiti harmonizaciju, što će na neki način biti i stalna obaveza, a Agencija će preuzeti vodeću ulogu u tome. U 2012. godini Agencija je planirala da u saradnji sa relevantnim organima, koristeći razne instrumente pomoći Evropske komisije, izvrši analizu propisa u zdravstvenom sektoru i u tom smislu da konkretne prijedloge.

Pored ostalih institucija, Agencija je doprinijela da građani Bosne i Hercegovine imaju mogućnost putovanja u zemlje Šengen zone bez viza. Pored vrijednosti koje proizilaze iz liberalizacije viznog režima ovaj proces treba posmatrati iskustveno i u svjetlu pristupanja Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji, s jednom bitnom razlikom, što će uslovi i kriteriji biti, svakako daleko veći kod Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

2.2. Praksa Evropskog suda za ljudska prava

Ovdje je potrebno, prije svega, istaći značaj usklađenosti zakona u Bosni i Hercegovini sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima u pogledu obrade i zaštite ličnih podataka. To nadalje treba posmatrati u svjetlu presuda Evropskog suda za ljudska prava koji presuđuje u korist apelanata, iako su najviše sudske instance u BiH drugačije odlučile, pa i kada je to drugačije regulirano zakonima u Bosni i Hercegovini. Zabrinjavajuća je činjenica velikog procenta presuda u korist apelanata protiv Bosne i Hercegovine. Da stvar bude teža, za razliku od drugih država gdje se obično kao apelanti pojavljuju pojedinci, u presudama protiv Bosne i Hercegovine radi se o masovnom kršenju ljudskih prava.

Od značaja je na ovom mjestu, radi podsjećanja, citirati član 8. EKLJP koji glasi:

**„ 1. Svako ima pravo na poštivanje svog privatnog i porodičnog života, doma i prepiske.
2. Javna vlast se ne miješa u uživanje ovog prava, osim ako je takvo miješanje predviđeno zakonom i ako je to nužna mjera u demokratskom društvu, u interesu nacionalne sigurnosti, javne sigurnosti, ekonomske dobrobiti zemlje, sprečavanju nereda ili sprečavanju zločina, zaštititi zdravlja i morala, ili zaštititi prava i sloboda drugih.“**

Zbog povrede prava na privatnost, koji se garantira članom 8. Konvencije, Evropski sud za ljudska prava donio je veliki broj presuda protiv država potpisnica. U pomenutim presudama Sud navodi da se: „koncept privatnog života proteže na sve aspekte ličnog identiteta, kao što su ime ili slika nekog lica. Dalje, privatni život po mišljenju Suda uključuje fizički i psihički integritet; namjera garancije iz člana 8. Konvencije je da osigura razvoj, bez spoljnog uplitanja, ličnosti svakog pojedinca u odnosu sa drugim ljudskim bićima. S toga postoji interakcija pojedinca sa drugim, čak i u javnom kontekstu, koja potpada pod pojam privatnog života.“

Baveći se pravom na zaštitu privatnosti, Sud je u nekoliko navrata istakao kako, „pod određenim uslovima, pojedinac ima legitimna očekivanja u vezi zaštite i poštovanja njegovog ili njenog privatnog života, što se podrazumijeva u slučaju pretresa prostorija ili prisluškivanja telefonskih razgovora“. Sve ove presude moguće je podijeliti u četiri osnovne grupe prema zaštićenom dobru.

Najveći broj presuda tiče se zloupotrebe podataka do kojih su policijski organi došli nezakonitim snimanjem/ prisluškivanjem, pretresom ili čitanjem prepiske osumnjičenih lica i njihovih advokata. Tako, na primjer, u predmetu P.G. i J.H. protiv Ujedinjenog Kraljevstva Sud se bavio pitanjem korištenja prislušnih uređaja u stanu osumnjičenog i otkrivanja ličnih podataka pregledom telefonskih poziva upućenih iz stana osumnjičenog. Mada su se i podnosioci predstavke i predstavnici države slagali u ocjeni da prisluškivanje predstavlja uplitanje u privatni život podnosioca, njihova mišljenja su se razilazila u pogledu opravdanosti preduzete aktivnosti. Naime, predstavnici države su smatrali da je ovo uplitanje bilo potrebno u demokratskom društvu radi sprječavanja kriminala i zaštite prava drugih. Stav Suda po ovom pitanju je da: „svako prisluškivanje predstavlja povredu prava na privatnost, ali da treba ispitati da li je to bilo „u skladu sa zakonom“ i „neophodno u demokratskom društvu“...kako nije bilo domaćeg prava koje bi reguliralo upotrebu prislušnih uređaja u vrijeme u kom je aktivnost preduzeta, ne može se govoriti o tome da je bila u skladu sa zakonom, onako kako taj zahtjev tumači stav 2. člana 8. Konvencije. Samim tim, nije neophodno posebno razmatrati da li je ta aktivnost neophodna u demokratskom društvu.“

Drugi dio predstavke bavi se pitanjem prava policije da od telefonske kompanije zahtjeva i pregleda listing poziva sa broja koji je registrovan na stan osumnjičenog. Prema mišljenju Suda, ukoliko se listing pravi radi izrade računa, po samoj prirodi to se razlikuje od presretanja komunikacije koja je nepoželjna i nezakonita u demokratskom društvu ukoliko nije opravdana. Izraz „u skladu sa zakonom“ znači da preduzeta mjera treba da ima osnov u domaćem zakonodavstvu i da to zakonodavstvo treba učiniti dostupnim svima u skladu sa zahtjevom vladavine prava. U konkretnom slučaju, domaće pravo poznaje praksu pravljenja listinga poziva radi pripreme telefonskih računa, ali je pitanje upotrebe, čuvanja i uništavanja takvih informacija pod znakom pitanja. U konkretnom slučaju, policija je tražila podatke o pozivima za dva konkretna dana, ali ne i sadržaj tih poziva ili o njihovim primaocima. Dakle, traženi podaci i njihova upotreba su bili veoma ograničeni. S toga su preduzete akcije u skladu sa zakonom i opravdane sa stanovišta sprječavanja izvršenja krivičnih djela, ne postoji povreda prava iz člana 8. Konvencije.

Treće pitanje je postavljeno s obzirom na korišćenje prislušnih sredstava u policijskoj stanici. Razmatrajući ga, Sud je stao na stanovište da je „privatni život pojam za koji nije moguće dati potpunu i iscrpnu definiciju, već se definišu bitni elementi privatne sfere koji trebaju biti zaštićeni kao što su: određenje spola, ime, seksualno opredjeljenje i seksualni život, pravo na identitet i lični razvoj, kao i uspostavljanje odnosa sa drugim živim bićima, privatne ili poslovne prirode.“ Imajući sve ovo u vidu, Sud nalazi da: „snimanje podnosiocčevog glasa u policijskoj ćeliji predstavlja povredu prava na privatnost...i kako ne postoji zakonski akt domaće države koji regulira korišćenje prislušnih uređaja od strane policije u policijskoj stanici, ovakva povreda prava nije zakonita.“

Druga grupa presuda tiče se odgovornosti države zbog propusta u zaštiti medicinskih kartona građana i poverljivih podataka koji se u njima nalaze. Predmet Z. protiv Finske vođen je zbog prigovora podnosioca da je otkrivanjem njegove medicinske dokumentacije za vrijeme krivičnog postupka povrijeđeno njegovo pravo na zaštitu privatnog života.

Kako iz činjeničnog opisa nedvosmisleno proizilazi da je postupcima domaćih vlasti povrijeđeno pravo na privatnost podnositeljke, Sud se upustio u razmatranje opravdanosti takvog uplitanja, s obzirom da je bilo u skladu sa pozitivnim zakonodavstvom i da je bilo usmjereno ka sprječavanju izvršenja krivičnih djela. Međutim, objavljivanje imena i zdravstvenog stanja podnositeljke nije imalo neki zakoniti cilj. Baveći se dalje ovim pitanjem, Sud ističe kako je „zaštita ličnih podataka, koja uključuje i medicinsku dokumentaciju, od suštinskog značaja kako bi svako lice uživalo prava koja mu član 8. Konvencije garantira.

Zaštita medicinske dokumentacije je osnovni princip pravnih sistema država članica, čime se čuva i povjerenje u medicinsku profesiju i zdravstvene službe u cjelini.“

Znajući koliko je osjetljivo pitanje zaraženosti HIV virusom, zaštititi tog podatka treba pokloniti posebnu pažnju. „U slučaju vođenja krivičnog postupka, neophodno je napraviti balans između povjerljivosti i javnog interesa.“ Domaćim je sudovima ostavljeno diskreciono pravo da ispuste pominjanje imena kada izrađuju presude ili ih objavljuju. S toga, Sud smatra da je objavljivanje imena i podataka iz medicinskog kartona podnositeljke povreda člana 8. Konvencije, posebno kad se ima u vidu „da je ona izričito bila protiv otkrivanja takve informacije javnosti.“

Treća grupa odluka bavi se zaštitom ličnih podataka koji se odnose na seksualni život i opredjeljenje pojedinca. U tom smislu, obaveza je svake države da se izvrši kontrola kako obrađivači podataka osim osnovnih podataka ne bi tražili i one podatke koji nisu u skladu sa svrhom zbog koje se podaci prikupljaju i obrađuju. Među ove podatke svakako spada izjašnjenje o seksualnom opredjeljenju ili promjeni spola. U slučajevima kada je iz nekog razloga potrebno sakupiti i tu vrstu podataka, na državnim organima je obaveza i teret preduzimanja valjane zaštite prikupljenih podataka.

Za potrebe ovog izvještaja navest ćemo i ove presude sa rezimeom.

U prvom predmetu *S. i Marper protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, predstavka je podnijeta u vezi sa otiscima prstiju, uzorkom ćelija i DNK profilom sadržanom u njima koji su organi vlasti zadržali i nakon oslobađajuće presude ili povlačenja optužnice. Slučaj se odnosi na uzimanje otisaka prstiju, uzoraka ćelija i DNK profila sadržanih u njima koji su organi vlasti zadržali i nakon što je krivični postupak, koji je prethodno bio pokrenut protiv podnosioca predstavke, okončan oslobađajućom presudom odnosno obustavljen. Podnosilac predstavke – *S.*, koji je imao jedanaest godina, uhapšen je u januaru 2001. godine i optužen za pokušaj pljačke kada su mu uzeti otisci prstiju i DNK profil. Oslobađajuća presuda doneta je u junu 2001. godine. Drugi podnosilac predstavke – *Marper*, uhapšen je u martu 2001. godine i optužen za zlostavljanje svog partnera. Uzeti su mu otisci prstiju i DNK profil, nakon čega je, u junu 2001. godine, protiv njega postupak formalno bio obustavljen pošto se pomirio sa svojim partnerom. Kada su postupci okončani, podnosioci predstavke bezuspješno su zahtevali da njihovi otisci prstiju, uzorci ćelija i DNK profili budu uništeni. Podaci su pohranjeni na osnovu propisa kojim je omogućeno da njihovo zadržavanje bude vremenski neograničeno. Sud je istakao da uzorci ćelija sadrže veoma osjetljive podatke o samom licu, kao i da sadrže jedinstven genetski kod koji je u vezi, kako sa licem na koje se odnosi, tako i sa njegovim srodnicima. Po svojoj samoj prirodi, kao i po količini podataka koje sadrže uzorci ćelija, a uz to i njihovo zadržavanje, mora se posmatrati kao povreda prava na poštovanje privatnog života lica na koje se odnose. Stoga, Sud je zaključio da zadržavanje ćelijskih uzoraka i DNK profila predstavlja povredu prava podnosioca predstavke u smislu člana 8. stav 1. Konvencije. U vezi sa otiscima prstiju, Sud je smatrao da oni sadrže jedinstvene informacije o licu, te njihovo zadržavanje, bez njegovog pristanka ne može se smatrati nebitin i beznačajnim i stoga predstavlja miješanje u pravo na privatni život. Sud je istakao da u skladu sa domaćim propisima, otisci prstiju ili ćelijski uzorci uzeti od lica u vezi sa krivičnom istragom mogu se zadržati i nakon što su ispunili svrhu zbog koje su uzeti. Stoga, zadržavanje otisaka prstiju, bioloških uzoraka i DNK profila imalo je jasnu osnovu u domaćim propisima. Sud je prihvatio da zadržavanje otisaka i DNK predstavlja legitimni cilj, odnosno služi otkrivanju, a samim tim i prevenciji kriminala.

U ovom slučaju sporno pitanje koje je Sud uzeo u razmatranje je da li je takvo zadržavanje otisaka prstiju i DNK podataka podnosioca predstavke, kao osumnjičenih, ali ne i osuđenih za određeno krivično delo, bilo neophodno u demokratskom društvu. Sud je pošao od relevantnih instrumenata Vijeća Evrope, zakona i sudske prakse zemalja potpisnica Konvencije, prema kojima zadržavanje podataka treba da bude proporcionalno svrsi njihovog prikupljanja i

vremenski ograničeno. U većini zemalja potpisnica dozvoljeno je da se tokom krivičnog postupka samo od osumnjičenih uzimaju čelijski uzorci. Sud je istakao da je od svih zemalja članica Vijeća Evrope, jedino u Engleskoj, Velsu i Severnoj Irskoj dozvoljeno neograničeno zadržavanje otisaka prstiju i DNK materijala bilo kog lica, bilo kog uzrasta i u vezi sa bilo kojim djelom.

Sud je utvrdio da ovlaštenjem zadržavanja otisaka prstiju, čelijskih uzoraka i DNK profila, bez pravljenja razlike da li je lice samo osumnjičeno, ali ne i osuđeno, ne uspostavlja pravedan odnos između javnog i privatnog interesa. U skladu sa tim, zadržavanje u ovom slučaju je dovelo je do neopravdanog miješanja u pravo podnosioca predstavke na zaštitu privatnog života i ne može se smatrati neophodnim u demokratskom društvu. Sud je jednoglasno zaključio da je došlo do povrede člana 8. – pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života.

Takođe, u predmetu Antunes Rocha protiv Portugala, podnosilac predstavke se takođe žalila da je bez njenog znanja ili pristanka, sprovedena istraga radi dobijanja podataka o njoj i njenoj porodici, radi provjera koje su vršene u postupku dobijanja sigurnosne provjere. To je uključivalo, između ostalog nadzor njenog doma kao i ispitivanje bliskih prijatelja. Smatrala je da je to u suprotnosti sa članom 8. Konvencije.

Sud je odlučio da je skupljanje podataka predstavljalo miješanje u njen privatni život. Takođe sud je odlučio da je postojao pravni osnov, da je cilj odredbe bio dovoljno jasan a isti je bio da se utvrdi da li lice može pristupati povjerljivim podacima s obzirom na njegovo poštenje, navike, društveni život, lojalnost, povjerljivost i zdrav razum.

Međutim, sud je utvrdio da je način na koji je izvršeno ispitivanje odnosno prikupljanje podataka bio isuviše nejasan i nije upozoravao lica da mogu biti predmet provođenja određenih mjera kao što je prisмотра doma. Pojedinaac treba da bude u stanju da predvidi u stepenu koji je razuman za datu okolnost posljedice određene radnje. Takođe, odredba nije sadržavala kontrolne mehanizme niti je pružala garancije licima.

Sud je zaključio da portugalski zakon nije sa dovoljnom preciznošću definirao obim istrage i način njene sprovedbe i da je došlo do povrede člana 8. Konvencije. Sud je podsjetio da i kada podaci nisu privatni, nego su već u javnom domenu, njihovo sakupljanje i čuvanje od strane države predstavlja miješanje u privatni život, i ono mora biti opravdano prema veoma strogim kriterijama iz člana 8. Konvencije.

Svakako da je relevantna i praksa Evropskog sud pravde (ESP) koji je najveći sud Evropske zajednice u slučajevima u kojima se primjenjuje pravo iste. Zadatak ESP je da osigura i jednako tumačenje i primjenu prava Evropske zajednice od svih njenih članica. Putem svojih odluka ovaj Sud je identificirao obaveze administracije i nacionalnih sudova kako bi se postigla principijelnost u zaštiti prava pojedinaca kod primjene zakonodavstva Zajednice odnosno nacionalnih zakona. ESP prihvata princip odgovornosti država članica za kršenje prava Zajednice i svako kršenje može biti sankcionirano plaćanjem određenih kazni. ESP se ne smije zamijeniti sa Evropskim sudom za ljudska prava.

Osnovni principi proizašli iz odluka ESP su da se pravo Zajednice direktno primjenjuje, da ima prednost na nacionalnim te da su države članice odgovorene prema pojedincu. Pravo na zaštitu ličnih podataka ima samostalnu funkciju. Tome je najviše doprinijela Direktiva koja je osnov za zaštitu ličnih podataka u Zajednici.

Relevantne direktive i preporuke Evropskog parlamenta i Vijeća iz ove oblasti maraju se uzeti u obzir prilikom donošenja propisa kojima se regulira obrada i zaštita ličnih podataka, jer je to već preuzeta obaveza.

III. OSNOVNA I POSEBNA LEGISLATIVA O ZAŠTITI LIČNIH PODATAKA

3.1. Zakon o zaštiti ličnih podataka

Zakon o zaštiti ličnih podataka (u daljem tekstu: Zakon), predstavlja osnovnu legislativu koja neposredno određuje obradu ličnih podataka. Zakon svim licima na teritoriji Bosne i Hercegovine osigurava poštivanje prava na privatnost u pogledu obrade ličnih podataka koji se na njih odnose. Zakonom su uspostavljeni osnovni principi zaštite ličnih podataka kao što je pravo na obradu, cilj obrade, prenos podataka u inozemstvo, sigurnost podataka, druga pitanja iz ove oblasti, kao i nezavisni nadzorni organ.

Lični podatak je definiran kao bilo koja informacija koja se odnosi na identifikovano lice ili na osnovu koje se lice može identifikovati. Zakonodavac definira i posebnu kategoriju ličnih podataka koji podrazumijevaju raso porijeklo, državljanstvo, nacionalno ili etničko porijeklo, političko mišljenje, stranačku pripadnost, članstvo u sindikatima, religijsko, filozofsko ili drugo vjerovanje, zdravstveno stanje, genetski kod, seksualni život, krivične presude i biometrijske podatke.

Nadalje, Zakon određuje kako identitet može biti utvrđen posredstvom jedinstvenog matičnog broja ili posredstvom drugih informacija koje su karakteristične za fizički, filozofski, mentalni, ekonomski, kulturni ili pak socijalni identitet određenog lica. Zanimljivo je da je moguće još navesti određeni pomoćni klasifikacioni kriterij korišten u nekim slučajevima, odnosno da li dostupni podaci omogućavaju kontaktiranje nosioca podataka. Nužno je navesti da Zakon ne poznaje nikakva ograničenja koja se odnose na formu ličnog podatka, odnosno izražavanje ovog pojma se ne dovodi u vezu sa ispunjavanjem bilo kakvih formalnih procedura. Tako, lični podatak može posjedovati primjera radi, oblik vizuelnog ili zvučnog zapisa. Dakle, Zakon je u navedenim okvirima veoma široko primjenjiv, i to kako je definirano predhodnom rečenicom, i prema sistemima koji se služe kamerama.

Ipak, pojam lični podatak nije moguće dovoditi u vezu sa podatkom o pravnom licu. No, zadaci pravnog lica se vrše posredstvom fizičkih lica. Dakle, u navedenim okolnostima potrebno je pronaći, odnosno stalno vršiti procjene, kada se zapravo radi o ličnom podatku a kada ne. Odnosno, primjera radi ukoliko je zaposlenik izvjesne institucije citiran u kontekstu sa zadacima te institucije onda je primjena propisa o zaštiti ličnih podataka u principu isključena. Naravno, ako bi se radilo o čisto privatnoj aktivnosti tog zaposlenika onda ne bi bilo moguće isključiti primjenu Zakona.

Takođe, zbog mogućnosti primjene Zakona, važno je da se radi o obradi ličnih podataka. Zakon obradu ličnih podataka definira kao bilo koju operaciju ili skup operacija, koje se izvršavaju u odnosu na podatke, i to bez obzira na to da li se to obavlja na automatski ili neautomatski način.

Istovremeno, Zakon izričito isključuje primjenu u slučaju kada se radi o ličnim podacima koje obrađuju fizička lica isključivo u privatne svrhe i u slučajno prikupljenim podacima, osim ako se ti lični podaci dalje ne obrađuju.

Zakon uvodi i pojam zbirka ličnih podataka, što se odnosi na bilo kakvo sistematično prikupljanje ličnih podataka dostupnih na osnovu posebnih kriterija koji se odnose na lice, bez obzira na to da li su ti podaci centralizovani, decentralizovani ili kategorizovani na prostornoj ili funkcionalnoj osnovi.

Ovdje je svakako potrebno podsjetiti se na karakter preventivnih pravnih mjera koje sadrži Zakon. Naime, njihov cilj nije zabrana i ometanje obrade ličnih podataka već dostizanje neophodne uređenosti obrade ličnih podataka kao garanta zaštite privatnosti.

No, imajući u vidu sve što je gore navedeno, u svim slučajevima će biti neophodno analizirati, da li će se, u okviru određene obrade ličnih podataka, pored Zakona primijeniti još neki od zakona. Ovdje je bitno istaknuti, da Zakon izričito dozvoljava sektorsku legislativu, što proizilazi iz člana 2. stav (1) prema kojem njegove odredbe se odnose na obradu ličnih podataka svih javnih organa, fizičkih i pravnih lica, ali sa izuzetkom u slučajevima kada neki drugi zakon određuje drugačije. Ovo može predstavljati opasnost ako se tom prilikom ne vodi računa o osnovnim principima zaštite ličnih podataka. Isto tako, prema članu 6. Zakona, lične podatke je moguće obrađivati bez saglasnosti subjekta podataka u slučaju kada je to neophodno za izvršenje zakonom propisanih nadležnosti.

3.2. Obrada ličnih podataka zaposlenih u javnim organima

Da bi obrada ličnih podataka bila zakonita isti se mogu obrađivati izričito u svrhe u koje su prikupljeni što svakako podrazumijeva da se, prije prikupljanja, mora jasno utvrditi svrha obrade ličnih podataka. Za obradu ličnih podataka zaposlenih u javnim organima relevantne su osim odredbi Zakona i odredbe zakona koji regulišu radno pravni status zaposlenih.

U skladu sa stavom 1. člana 14. Zakona o radu u institucija Bosne i Hercegovine prilikom zaključivanja ugovora o radu, poslodavac ne može tražiti od zaposlenika podatke koji nisu u neposrednoj vezi sa prirodom radnih aktivnosti koje zaposlenik obavlja. Dakle, prilikom prijema u radni odnosa, u zakonom predviđenoj proceduri, poslodavac svakako da ima pravo da prikuplja i obrađuje lične podatke ali samo one koji su u neposrednoj vezi sa aktivnostima zaposlenika. U tom smislu relevantan je jedan od osnovnih principa obrade ličnih podataka, član 4. stav (1) tačka c), da se lični podaci obrađuju samo u mjeri i obimu koji je neophodan da bi se ispunila određena svrha. Ovaj princip znači da se obrađuje minimum ličnih podataka kako bi se ispunila određena svrha. Jedna od obaveza kontrolora da obrađuje autentične i tačne podatke. Lični podaci zaposlenika se, shodno članu 15. Zakona o radu u institucija Bosne i Hercegovine, ne mogu prikupljati, obrađivati, koristiti ili dostavljati trećim licima, osim ako je to određeno zakonom ili ako je to potrebno radi ostvarivanja prava i obaveza iz radnog odnosa.

Međutim, uživanje bilo kojeg prava nije apsolutno i isključivo, već je potrebno utvrditi pravičnu mjeru i granicu kako bi se osiguralo uživanje svih zagaraniranih prava i sloboda. Tako je Zakonom o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini uređuje pravo na pristup informacijama koje posjeduju javni organi, izuzeci na prava na pristup informacijama i postupak za ostvarivanje i zaštitu prava na pristup informacijama.

S tim u vezi, članom 54. Zakona propisano je: „Odredbe ovog Zakona uzet će se u obzir prilikom primjene Zakona o slobodi pristupa informacijama“. Kako član 8. Zakona o slobodi pristupa informacijama propisuje: „Nadležni javni organ će utvrditi izuzetak kada opravdano utvrdi da tražene informacije uključuju lične interese koje se odnose na privatnost trećeg lica.“, to iz navedenog proizilazi zaključak da je član 8. navedenog zakona upućujuća norma na član 17. Zakona, kojim su propisani uslovi za davanje podataka korisniku, a koji su, u smislu člana 4. Zakona o slobodi pristupa informacijama, fizička i pravna lica.

Prilikom rješavanja zahtjeva za pristup informacijama, odnosno, zahtjeva za davanje podataka, kontrolori moraju razgraničiti šta je informacija, a šta lični podatak, u skladu sa definicijama mjerodavnih propisa. Prema članu 3. stav (1) Zakona o slobodi pristupa informacijama, „informacija“ je: „svaki materijal kojim se prenose činjenice, mišljenja, podaci ili bilo koji drugi sadržaj, uključujući svaku kopiju ili njen dio, bez obzira na oblik, karakteristike, vrijeme kada je sačinjena i kako je klasifikovana“. Tako npr., imena zaposlenih u javnim organima, funkcije koje obavljaju, zaključenja ugovora o dijelu / radu na određeno vrijeme / radu na

neodređeno vrijeme, važnosti ugovora smatraju se informacijama u smislu Zakona o slobodi pristupa informacijama.

Prema članu 3. stav (1) Zakona, „lični podatak“ je: „bilo koja informacija koja se odnosi na fizičko lice na osnovu koje je utvrđen ili se može utvrditi identitet lica“, a „nosilac podataka“ je: „fizičko lice čiji se identitet može ustanoviti ili identifikovati, neposredno ili posredno, naročito na osnovu jedinstvenog matičnog broja te jednog ili više faktora karakterističnih za fizički, fiziološki, mentalni, ekonomski, kulturni ili socijalni identitet tog lica“. Npr. lični podaci zaposlenih u javnim organima bi bili oni podaci koji se odnose na JMB, iznos plate, broj članova kućnog domaćinstva, imena članova kućnog domaćinstva, adresa stanovanja, broj telefona i slično.

Shodno navedenom, javni organ, kao kontrolor ličnih podataka, u slučaju rješavanja zahtjeva za pristup informacijama, mora prepoznati da li podaci koje bi dostavili podnosiocu zahtjeva sadrže **informacije** o zaposlenim ili njihove **lične podatke**. Ukoliko se radi samo o imenima i prezimenima zaposlenih zajedno sa funkcijom koju obavljaju, vrstom ugovora, datumu zaključenja ugovora i važnosti ugovora, onda ti podaci predstavljaju informacije u smislu Zakona o slobodi pristupa informacijama i ne podliježu ograničenju iz člana 8. Zakona o slobodi pristupa informacijama. Isto se odnosi i na pravna lica kojima je zakonom povjereno vršenje javnih ovlaštenja.

Ukoliko se pored imena i prezimena zajedno sa funkcijom koju obavljaju, vrstom ugovora, datumom zaključenja ugovora i važnosti ugovora nalaze i drugi podaci koji prema Zakonu spadaju u lične podatke, onda javni organ, da bi dostavio tražene podatke trećoj strani, mora imati ili saglasnost nosioca podataka ili mora biti ispunjen jedan od uvjeta člana 6. Zakona (Pravo na obradu ličnih podataka bez saglasnosti nosioca podataka). U slučaju da nijedan od ovih uvjeta nije ispunjen, javni organ, može na osnovu člana 9. stav (2) Zakona o slobodi pristupa informacijama ispitati da li postoji javni interes za dostavu istih.

3.3. Zaštita prava na privatnost i video nadzor

Jedna od načina obrade ličnih podataka, koja je posebno interesantna u svjetlu zaštite privatnosti, jesu video nadzori. Upravo zbog toga izmjenama i dopunama Zakona regulirana su pitanja u vezi sa istim. Kontrolori su dužni donijeti odluku o video nadzoru kojom će regulirati pravila obrade. To ni u kom slučaju ne znači da se video nadzor može proizvoljno postavljati. Svi principi moraju biti ispunjeni a posebno u kontekstu svrhe i opravdanosti istog. Svaka proizvoljnost znači protivzakonitost. Primjera radi policija ne može proizvoljno određena mjesta stavljati pod video nadzor a da nema dovoljno razloga odnosno dokaza o opravdanosti istog.

U kontekstu zaštite prava na privatnost, video nadzor znači pribavljanje i pohranjivanje zvučnih, vizuelnih ili drugih zapisa iz praćenih mjesta gdje se kreću fizička lica, putem instaliranog sistema video kamera. Korišteni sistemi kamera omogućavaju više načina za pohranjivanje snimaka od zastarjele forme u obliku video kasete do moderne forme digitalizacije i pohranjivanja podataka koji su obrađivani putem kompjuterskih tehnologija.

Svako ko planira instalirati video nadzor, u cilju snimanja i pohranjivanja snimaka praćenih mjesta gdje se kreću fizička lica, mora posebnom odlukom odrediti svrhu i sredstva za obradu podataka. Prije svega, kontrolor čiji je video nadzor mora imati jasnu predstavu o tome da li je postavljanje ovog sistema u skladu sa zakonom. Pri tome, mora se uzeti u obzir da li je postavljanje video nadzora zaista neophodno i da li bi za postizanje predmetnog cilja bilo dovoljno neko drugo rješenje na koji način ova problematika ima konsekvence i sa gledišta

primjene pravnih propisa o zaštiti ličnih podataka te njegovo podvođenje pod odgovarajuće odredbe Zakona.

S druge strane, neophodno je istaći mogućnost kolizije korištenja video nadzora sa principima zaštite ličnih podataka te je u tom kontekstu nužno raspraviti dva pitanja: Kada se video nadzor smatra obradom ličnih podataka a kada ne? Kada se u smislu Zakona snimak video nadzora smatra ličnim podatkom?

Video nadzor znači obradu ličnih podataka kada se vrši zapis o monitoringu fizičkog lica ili prenos podataka, shodno definiciji obrade ličnih podataka propisanoj članom 3. Zakona. U ovom slučaju dolazi do sistematičnog prikupljanja snimaka lica na određenom prostoru, u određenom vremenskom razdoblju, uz očekivanu pretpostavku daljeg korištenja ovih snimaka.

Dakle, ukoliko se prilikom video nadzora ne vrši zapis ili se isti ne prenosi, ne radi se o obradi ličnih podataka i tada se Zakon ne primjenjuje, što ne isključuje primjenu nekih drugih pravnih propisa donesenih u cilju provođenja člana 8. Konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda koja garantira pravo na poštovanje porodičnog i privatnog života.

Na drugo pitanje je teže odgovoriti zato što vlada određeni nesklad u do sada objavljenim mišljenjima o tome kada je kod video nadzora u pitanju obrada ličnog podatka a kada to nije. Podsjetimo da je lični podatak svaka informacija koja se odnosi na identifikovano lice ili na osnovu koje se neko može identifikovati. Kada se informacije koje su sadržane u snimcima iz video nadzora ne odnose na identifikovano lice ili se lice ne može identifikovati smatra se da se ne radi o obradi ličnih podataka.

Nesumnjivo je da svaki snimak koji obuhvata znakove koji omogućavaju razlikovanje fizičkog lica od drugog (naročito lica) pravi od snimka minimalni potencijalni lični podatak. Raspolaze li se sa snimkom koji ima navedene karakteristike teško se može u budućnosti isključiti mogućnost da neće doći do identifikacije tog lica i upravo identifikacija je očigledno glavni razlog zašto i uopće dolazi do pribavljanja takvog snimka. Ukoliko bi video nadzor bio spojen na već postojeću bazu ličnih podataka radilo bi se o očiglednoj obradi ličnih podataka.

Ukoliko dalje slijedimo logiku Zakona biće neophodno na video nadzor primjeniti i član 4. tačka b) istog Zakona odnosno odrediti svrhu prikupljanja ovih snimaka i mogućnost njihove upotrebe kao dokaze o krivičnom djelu ili prouzrokovanoj šteti. Isto tako, vremenski period čuvanja snimaka je veoma bitan kada je video nadzor instaliran od strane privatnih subjekata kao što su banke i trgovački centri. Prilikom dugoročnog pohranjivanja tih snimaka postoji veliki rizik za klijente banaka ili lica koja kupuju jer upoznavanje sa njihovim navikama i običajima stvara opasnost da njihova privatnost može biti veoma grubo narušena.

Video nadzor je moguće vršiti na osnovu saglasnosti lica koja se snimaju i bez te saglasnosti na osnovu posebnog zakona ili u nedostatku istog, kada s obzirom na okolnosti svakog pojedinačnog slučaja je moguće primjeniti član 6. tačku e) Zakona kojom je propisano „ ako je neophodna zaštita zakonitih prava i interesa koje ostvaruje kontrolor ili korisnik i ako ova obrada ličnih podataka nije u suprotnosti s pravom nosioca podataka da zaštiti vlastiti privatni i lični život“. Citirana odredba može se primjeniti kada predmet zaštite nije moguće postići drugim pravnim sredstvima npr. imovinu je moguće štititi od krađe i zaključavanjem prostorija u kojem slučaju ne postoji mogućnost primjene ove odredbe. Potrebno je istaći i zadnji dio odredbe „ pravo nosioca da zaštiti vlastiti privatni i lični život“ što znači da je zabranjeno vršenje video nadzora u prostorijama koje su određene za strogo privatne aktivnosti, privatni posjed i sl.

Kontrolor je dužan ispuniti i druge obaveze koje su određene Zakonom u smislu zaštite snimaka u skladu sa članom 11., ispunjavati dužnosti prema nosiocu podataka i naravno predmetnu obradu prijaviti nadzornom organu u BiH – Agenciji za zaštitu ličnih podataka.

Na kraju ćemo opisati jedan slučaj obrade ličnih podataka putem video nadzora radi boljeg razumijevanja naprijed iznesenih teoretskih navoda. Korištenje javnog bazena pretpostavlja i odlaganje odjeće i drugih ličnih stvari u za to predviđene kabine. Radi se o odlaganju ličnih stvari bez nadzora vlasnika i kao takve često bivaju predmet krađe. Ovaj rizik ne može u potpunosti otkloniti ni fizička zaštita od strane zaposlenih na javnom bazenu. Ova okolnost je očigledno razlog uvođenja video nadzora koji uključuje uvođenje uređaja za snimanje u svrhu identifikacije počinioca eventualnih krađa. U ovom kontekstu napominjemo da vlasnik bazena ne raspolaže zakonskim ovlaštenjem za uvođenje video nadzora te teoretska mogućnost da od svakog posjetica bazena traži saglasnost za snimanje čini se kao varijanta teška za realizaciju. U konkretnom slučaju video nadzor može biti stavljen u funkciju i bez saglasnosti nosioca podataka (posjetilaca bazena) na osnovu člana 6. tačke e) Zakona gdje je očigledno da bi video nadzor zaštitio prava i interese kako kontrolora vlasnika bazena tako i posjetilaca bazena. Važno je istaći problem ukoliko u prostorijama gdje je uveden video nadzor dolazi do presvlačenja posjetilaca bazena čime bi došlo do kršenja njihovih prava da zaštite privatni i lični život što je moguće izbjeći odvajanjem prostora za presvlačenje i odlaganje odjeće. Isto tako, posjetioce je potrebno upoznati sa video nadzorom isticanjem velikog natpisa o tome čime bi bile ispunjene dužnosti kontrolora propisane članom 22. Zakona. Snimci nastali u ovom video nadzoru bi bili zakonito korišteni samo ukoliko dođe do krađe predmeta i moguće je pretpostaviti da saznanje za krađu treba izaći na vidjelo drugog dana nakon posjete bazenu gdje bi ta pretpostavka definisala i vrijeme čuvanja snimaka iz ovog video nadzora.

3.4. Zaštita ličnih podataka i sloboda pristupa informacijama

Kao najvažniji propis koji, već samim svojim karakterom, predstavlja izvjesno derogiranje Zakona o zaštiti ličnih podataka je Zakon o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini. Pravo na pristup informacijama pod kontrolom javnih organa ima za cilj da građani učestvuju u javnom životu na adekvatan način što će doprinijeti između ostalog sprečavanju zloupotrebe javne administracije, sprečavanju korupcije i izgradnji profesionalne administracije, a što će biti garant osnovnim vrijednostima demokratskih društava kao što su, prije svega, vladavina prava i poštovanje ljudskih prava i sloboda.

Član 19. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima kao i član 10. Evropske konvencije o ljudskim pravima daju pravo na slobodu mišljenja i izražavanja. Kao i svako pravo i ovo podrazumijeva određena ograničenja, a da bi bila zakonita moraju biti propisana zakonom i potrebna u demokratskom društvu za jedan od legitimnih ciljeva. Ovo podrazumijeva jasnu obavezu javnih organa da, u svakom konkretnom slučaju, donose odluku uzimajući sa istom pažnjom i značajem razloge koji su za ili protiv naprijed navedenog. Moguć je izuzetak u zaštiti legitimnih javnih ili privatnih interesa a jedan od legitimnih interesa kod ograničenja ovog prava su i prava drugih, što podrazumijeva i pravo na zaštitu ličnih podataka. Neprihvatljive su proizvoljnosti i krajnosti koje idu od prakse kada se pod izgovorom prava na zaštitu ličnih podataka štite određene druge protivzakonitosti i s druge strane kada se iz razloga transparentnosti protivzakonito objavljuju lični podaci.

Bosna i Hercegovina je u 2011 godini ratificirala Konvenciju Vijeća Evrope o pristupu službenim dokumentima (CETS 205) i time preuzela niz konkretnih obaveza. Jedna od obaveza je osigura reviziju postupka na način da u slučaju odbijanja zahtjeva za pristup dokumentu podnosilac ima pravo na reviziju postupka, pred sudom ili drugim nezavisnim i nepristrasnim organom, koji mora biti brz i jeftin. Sadašnje zakonsko rješenje je nefikasno i neprihvatljivo i s razlogom su negodovanja medija, nevladinog sektora i pojedinaca.

Ovdje se radi o pravu javnosti na pristup službenim dokumentima a ne o pravu zainteresovanog lica na pristup i uvid podacima i dokumentima u upravnom postupku ili kom drugom postupku. Prema ovom Zakonu, svako fizičko i pravno lice ima pravo pristupa informacijama koje su pod kontrolom javnog organa, a svaki javni organ ima odgovarajuću obavezu objaviti takve informacije i istodobno nema pravo na bilo koji način analizirati razloge zahtjeva.

Ovo pravo pristupa podliježe samo takvim radnjama i ograničenjima koja su propisana zakonom. S obzirom na to da i javni organ može zahtijevati navedene informacije dolazi do određenog problema. Dakle, iz pozicije navedenog organa u okviru demokratske pravne države, očigledno, proizilazi da taj organ može činiti samo ono što mu je doslovce propisano zakonom. Već preambula Ustava Bosne i Hercegovine, ovo odražava rečenicom prema kojoj će demokratski organi vlasti i pravične procedure najbolje stvoriti miroljubive odnose u okviru demokratskog društva.

Zbog toga javni organ u principu ne može koristiti Zakon o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini kao pravni osnov za svoju potražnju informacija, odnosno, ovo pravo je u velikoj mjeri limitirano njegovim nadležnostima.

Pod informacijom se, prema Zakonu o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini podrazumijeva svaki materijal kojim se prenose činjenice, mišljenja, podaci ili bilo koji drugi sadržaj, uključujući svaku kopiju ili njegov dio, bez obzira na oblik ili karakteristike, kao i na to kada je sačinjen i kako je klasifikovan. Tako je očigledno da ovo uključuje i lične podatke, što je, de fakto, konfrontirajuće sa odredbom Zakona.

Zakon o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini sadrži ograničenja navedenog prava, među kojima je i izuzetak kod zaštite privatnosti iz člana 8., koji je upućujuća norma na Zakon o zaštiti ličnih podataka.

Sa gledišta zaštite ličnih podataka, najbitnije je da se, kao izuzetak iz obaveze pružanja informacija, navodi situacija da će nadležni javni organ (organ koji posjeduje informacije) utvrditi izuzetak kada opravdano utvrdi da tražene informacije uključuju lične interese kojim bi se mogla povrijediti privatnost trećeg lica. Iako je iz opće perspektive ova odredba dosta opravdana, u praksi sama po sebi, može stvoriti dosta problema prilikom praktične primjene. Tako, može biti vrlo problematično na koji način postupati u slučaju potražnje informacije o visini iznosa plate određenog zaposlenika javnog organa, s obzirom da predmetna finansijska sredstva potiču iz javnih izvora, kao što, isto tako, ova informacija narušava privatnost datog zaposlenika.

Ovaj problem je dodatno izražen i odredbom člana 9. Zakona o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini prema kojoj će nadležni javni organ objaviti traženu informaciju, i to bez obzira na gore navedenu odredbu ako je to opravdano javnim interesom i ako su uzete u obzir svaka korist i svaka šteta koje mogu proisteći iz toga. U ovom kontekstu bi se trebale uzeti u obzir ne samo zakonske obaveze, već i postojanje bilo kakve povrede obaveze ili opasnosti narušavanja zdravlja, sigurnosti ili okoline. O primjeni ove odredbe treću stranu je potrebno na propisani način izvjestiti, uključujući i informacije o mogućnostima odbrane od ovakvog koraka.

No, time još nisu iscrpljene sve komplikacije. Prema članu 11. stav (3) Zakona o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini, zahtjev za pristup ličnoj informaciji može biti sačinjen samo od strane fizičkog lica na koju se isti odnosi, ili eventualno od strane zakonskog zastupnika podnosioca zahtjeva ili od lica koje je podnosilac zahtjeva ovlastio u pisanoj formi. Ova odredba za posljedicu ima evidentno osporavanje primjene člana 8. i 9. Zakona o slobodi

pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini, odnosno primjena ovih odredbi se svodi u izrazito teoretski nivo.

Zakon o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini dalje sadrži odredbe prema kojim svako lice ima pravo da njegovi lični podaci, koji su pod kontrolom javnog organa, budu tačni ili u odnosu na svrhu prikupljanja ili korištenja, da budu ažurni, kompletni i relevantni, odnosno da na bilo koji drugi način nisu pogrešni. Ove odredbe su u punoj mjeri opravdane, i moguće ih je shvatati kao izvjesnu dopunu analognim odredbama Zakona. Međutim s druge strane to može predstavljati problem imajući u vidu da su prava pojedinaca u vezi obrade ličnih podataka regulirana već Zakonom. Takođe, neprihvatljivo je sadašnje rješenje koje proizilazi iz člana 11. tačnije stav (3) kojim se propisuje da zahtjev za pristup ličnoj informaciji mora da bude sačinjen samo od strane fizičkog lica na kojeg se zahtjev odnosi.

3.5. Zaštita ličnih podataka i imovinski kartoni

Agencija za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini se od početka rada posebno bazirala na kontrolu zakonitosti rada javnih organa, obzirom da zbog obima podataka koje obrađuju, postoji veća mogućnost narušavanja prava na privatnost lica na koga se ti podaci odnose. Upravo iz tog razloga, dosadašnjim inspeksijskim nadzorima koje je vršila Agencija, uglavnom su bili obuhvaćeni javni organi. Predmet svih redovnih inspeksijskih nadzora je utvrđivanje zakonitosti u pogledu obrade ličnih podataka od strane kontrolora kod kojeg se vrši inspeksijski nadzor.

Jedna od inspeksijskih kontrola, u aprilu 2011 godine, bila je i u Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine. Na osnovu činjeničnog stanja, doneseno je Rješenje kojim je Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine naloženo sedam upravnih mjera u cilju otklanjanja utvrđenih nedostataka. Jedna od naloženih upravnih mjera je da se prekine obrada ličnih podataka objavljivanjem skeniranih izjava o imovinskom stanju kandidata i izabраниh članova organa vlasti na službenoj internet stranici www.izbori.ba, te da se objavljene izjave o imovinskom stanju kandidata i izabраниh članova organa vlasti uklone sa službene internet stranice. Na ovu naloženu upravnu mjeru, Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je izjavila žalbu, ističući da se objavljivanje imovinskih kartona vrši u cilju dostupnosti istih javnosti na transparentan način, što je predviđeno u *Poglavlju 15 - Finansiranje kampanje* članom 15.9. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine. Direktor Agencija je odbio žalbu kao neosnovanu jer je postupak koji je prethodio donošenju Rješenja pravilno proveden, i naložena upravna mjera rezultat pravilno i potpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Ne ulazeći ovim putem u ustavnost ove odredbe postavlja se logično pitanje, u kakvoj su vezi imovinski kartoni sa finansiranjem kampanje.

Nesporno je da je Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine, shodno Izbornom zakonu Bosne i Hercegovine, dužna prikupljati podatke o imovinskom stanju kandidata i izabраниh članova organa vlasti, kao i omogućiti da isti budu dostupni javnosti. Međutim, u pitanju je preširoko tumačenje pojma „dostupnosti javnosti“ u skladu s kojim je Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine do sada objavljivala imovinske kartone. Skeniranje imovinskih kartona i postavljanje istih na službenu internet stranicu, čineći ih na takav način dostupnim svakome bez ikakvih ograničenja i kontrola po principu transparentnosti, nije izbalansirano sa pravom na privatnost. Svakako da kandidati i izabrana lica, samom kandidaturom prihvataju da njihovo pravo na privatnost bude umanjeno, ali ne i bez ikakvih ograničenja. Naime, dostupnost javnosti podrazumijeva mogućnost pristupa podacima iz imovinskog kartona, ali u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama na koji upućuje upravo član 15.9. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

Dakle, svako fizičko i pravno lice ima pravo pristupa informacijama koje su pod kontrolom javnog organa, i to pravo može ostvariti u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama. Pravo na pristup informacijama pod kontrolom javnih organa ima za cilj da građani učestvuju u javnom životu na adekvatan način što će doprinijeti između ostalog sprečavanju zloupotrebe javne administracije, sprečavanju korupcije i izgradnji profesionalne administracije, a što će biti garant osnovnim vrijednostima demokratskih društava kao što su, prije svega, vladavina prava i poštivanje ljudskih prava i sloboda. Kao i svako pravo i ovo podrazumjeva određena ograničenja, a da bi bila zakonita moraju biti propisana zakonom i potrebna u demokratskom društvu za jedan od legitimnih ciljeva.

Objavljivanjem imovinskih kartona na službenoj internet stranici krše se principi obrade ličnih podataka, a prije svega princip pravičnosti i zakonitosti, te princip mjere i obima podataka neophodnih za ispunjenje određene svrhe, princip obrade ličnih podataka u vremenskom roku za ostvarivanje konkretne svrhe. Da su povrijeđeni principi ažurnosti i obrade tačnih podataka, govori i činjenica da se na službenoj internet stranici još uvijek nalaze objavljeni imovinski kartoni lica koja su u međuvremenu umrla. Naročito je bespredmetno da se na internet stranici nalaze objavljeni podaci iz imovinskog kartona i za lica koja u izbornom procesu nisu izabrana.

Objavljivanjem imovinskih kartona na službenoj internet stranici omogućava i druge zloupotrebe, koje se prije svega odnose na mogućnost skeniranja potpisa, pljačke, razbojništva, ucjena i slično. Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je dužna da uspostavi ravnotežu između zaštite ličnih podataka i javnog interesa kada su u pitanju imovinski kartoni u čemu će im svakako pomoći i Agencija za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini. Agencija je od ranije ukazivala, da obrada ličnih podataka od strane CIKBiH, objavljivanjem skeniranih izvjava o imovinskom stanju kandidata i izabranih članova organa vlasti nije suprotna samo domaćim pozitivnim propisima, nego i međunarodnim dokumentima o zaštiti ljudskih prava i sloboda, a prije svega Evropskoj Konvenciji o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda Vijeća Evrope, a koja ima direktnu primjenu i prioritet nad svim ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini.

Centralna izborna komisija BiH pokrenula je upravni spor a Sud Bosne i Hercegovine je uvažio tužbu i osporeno rješenje tužene i rješenje Inspektora tužene Agencije za zaštitu ličnih podataka u BiH poništio. Na istu presudu, u zakonskom roku, Agencija je uložila Zahtjev za preispitivanje ove sudske odluke zbog povrede pravila postupka koji je prethodio donošenju pobijane odluke i zbog povrede zakona Bosne i Hercegovine.

Za Agenciju je neprihvatljivo obrazloženje presude koje se odnosi na svrhu objavljivanja imovinskih kartona, u kojem se, između ostalog, navodi da je „objavljivanjem imovinskih kartona jasno utvrđen legitimni cilj, a to je da birači, odnosno građani saznaju ko su i šta su kandidati i izabrani zvaničnici organa vlasti, na početku i na kraju mandata ostvarili u pogledu njihove imovine kao i članova njihovog porodičnog domaćinstva, a sve u svrhu jačanja principa odgovornosti i njihovog djelovanja u ostvarivanju općeg javnog interesa, a ne privatnog interesa, što se u konačnici svodi na spriječavanje zloupotrebe javnih funkcija radi ostvarivanja lične dobiti.”

Oko 90% objavljenih skeniranih imovinskih kartona odnosi se na lica koja su bila samo kandidati na izborima. Kandidati nisu nužno, nego potencijalno izabrani članovi organa vlasti, koji u fazi izbora nemaju nikakvu moć i uticaj, pa je nemoguće u „legitimnom cilju“, vršiti uvid „ko su i šta su“ na kraju mandata jer za većinu njih i ne postoji ni početak mandata.

Za Agenciju je neprihvatljivo uopćavanje i generaliziranje na način da se svi kandidati tretiraju kao potencijalni počinioci krivičnih djela u vezi sa zloupotrebom javnih funkcija.

Apelaciono upravno vijeće Suda Bosne i Hercegovine uvažilo je zahtjev Agencije za zaštitu ličnih podataka u BiH i preinačilo presudu vijeća za upravne sporove tako da se tužba odbija.

U obrazloženju presude između ostalog navodi se da „**Ovo vijeće smatra da dostupnost javnosti, u smislu odredbe člana 15.9. Izbornog zakona BiH, ne podrazumijeva objavljivanje ličnih podataka na opisani način, nego uspostavljanje sistema i stvaranje uvjeta da se svakoj zainteresovanoj osobi omogući pristup informacijama u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama u BiH**“.

Takođe, navodi se da „**Prema mišljenju ovog vijeća neophodno je da postupanje kontrolora (tužioca – CIKBIH) i u javnom interesu zadrži izbalansiran pristup, razuman odnos proporcionalnosti između upotrebljenih sredstava i zakonskih ciljeva, a ne bilo kojih izabranih ciljeva od strane kontrolora kako se vidi iz obrazloženja preispitivane presude koja se od tih ciljeva ne ograđuje nego ih potvrđuje zbog čega je ovo vijeće cijeni nepravilnom i nezakonitom**“.

Zbog značaja ovog predmeta isti smo kompletan postavili na službenoj internet stranici Agencije.

3.6. Korištenje podataka i kaznene evidencije

Kako se veliki broj prigovora odnosio na kontrolore koji su u postupku provođenje konkursne procedure zahtijevali od kandidata da, između ostale dokumentacije dostave i uvjerenja o nekažnjavanju, smatramo potrebnim izložiti značaj davanja podataka iz kaznene evidencije, budući da se radi o posebnoj kategoriji ličnih podataka.

Prema pozitivnom propisima iz oblasti krivičnog zakonodavstva u BiH u načelu je zabranjeno davati podatke iz kaznene evidencije. To proizilazi iz stava 4. člana 212. Zakona o krivičnom postupku BiH, člana 227. Zakona o krivičnom postupku FBiH, stava 5. člana 103. Krivičnog zakona RS i člana 212. Zakona o krivičnom postupku BDBiH, kojim je propisano da „niko nema pravo tražiti od građanina da podnese dokaz o svojoj osuđivanosti ili neosuđivanosti“.

Izuzetno ti se podaci, u skladu sa odgovarajućim stavovima navedenih članova, mogu dati sudovima, tužilaštvima i organima unutrašnjih poslova u vezi sa krivičnim postupkom koji se vodi protiv osobe koja je bila ranije osuđivana, kao i nadležnim organima za izvršenje krivičnopravnih sankcija i nadležnim organima koji učestvuju u postupku davanja amnestije, pomilovanja ili brisanja osude.

Takođe, podaci iz kaznene evidencije mogu se, na obrazložen zahtjev, dati državnim organima, ako još traju određene sigurnosne mjere ili pravne posljedice osude.... Podaci iz kaznene evidencije imaju višestruku funkciju. Kao zapis prijašnjeg delikventnog ponašanja uvid u podatke iz kaznene evidencije potreban je i sudovima kako bi u postupku odmjeravanja kazne odabrali onu vrstu i mjeru kazne koja u najvećoj mjeri odgovara konkretnom slučaju. S druge strane, korištenje tih podataka od strane neovlaštenih lica kao i državnih organa kao i njihovo neprimjereno korištenje predstavljati povredu prava lica koja su kaznu izdržala ili im je ona zastarjela ili oprostena. Stoga je svrha člana 212. i 227. i 103. da se odrede uslovi pod kojima se mogu koristiti podaci iz evidencije i u koju svrhu.

Jedan od argumenata koji ide u prilog većem krugu ovlaštenih lica ili organa kada je riječ o davanju podataka iz kaznene evidencije je da je nemogućnost pristupa tim podacima potencijalno zainteresiranim stranama (poslodavcima, stanodavcima, zajmodavcima i dr.)

kršenje Zakona na slobodan pristup informacijama. Naima, Zakon o slobodi pristupa informacijama u članu 8. propisuje da će javni organi utvrditi izuzetak od saopćavanja informacije, ako osnovano utvrdi da informacija uključuje lične interese koji se odnose na privatnost trećeg lica. Budući da je Pravilnikom o krivičnoj evidenciji u članu 11. propisano da su podaci iz kaznene evidencije službena tajna prigovori o uskraćivanju tih podataka trećima koji nisu u krugu ovlaštenih, iz gore navedenih članova, nije pravno osnovan.

Nadalje, Zakon garantira pravo na zaštitu ličnih podataka svim licima na teritoriji Bosne i Hercegovine pa i osuđenim licima. Proširenje kruga ovlaštenih za pristup kaznenim evidencijama i podacima u njima, osim navedenih i prikupljanje tih podataka suprotno zakonu sasvim otežava socijalnu reintegraciju bivših osuđenika. Pristup poslodavaca krivičnoj evidenciji sasvim sigurno „zatvara vrata“ zainteresovanom, no prije osuđivanom licu, prije svega što većina poslodavaca to koristi kao metodu negativne selekcije. Prijašnja osuđivanost u tom kontekstu postaje kriminalna etiketa s negativnim posljedicama. Unatoč institutu rehabilitacije često se događa da bivši osuđenici, pa i protekom rokova rehabilitacije, vrlo teško pronalaze posao pa se tretiraju kao „građani drugog reda“. Za njih nema posla i za njih je jedina mogućnost povratak „starom načinu života“.

Radi se o diskriminaciji jedne vrlo brojne društvene grupe što implicira niz zanimljivih pravnih pitanja. Diskriminacija, odnosno nejednako postupanje uslovljeno je određenim svojstvom odnosno statusom lica a što je, kako u teoriji tako i u praksi u našem i međunarodnom pravu, kršenje osnovnih prava čovjeka. U predmetu *Thlimmenos* protiv Grčke iz 2000. godine Evropski sud za ljudska prava utvrdio je kršenje člana 14. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (zabrana diskriminacije). Tužitelj je bio Jehovin svjedok kojem je uskraćeno imenovanje za ovlaštenog revizora zbog prijašnje osude zbog odbijanja nošenja vojne uniforme.

Potencijalni kandidati za posao prilikom podnošenja zahtjeva za dobijanje uvjerenja o nekažnjavanju daju netačne podatke o svrsi za koju im je to uvjerenje potrebno a sve u nastojanju da ostanu u krugu kandidata za zaposlenje a na taj način poslodavci dolaze do podataka iz kaznene evidencije suprotno važećim odredbama zakona i u situacijama kada pravo na pristup tim podacima ne bi trebali ni ostvariti jer za to nemaju valjan pravni osnov.

Dakle, nesporno je da građani imaju pravo dobiti podatke iz kaznene evidencije o svojoj osuđivanosti ili neosuđivanosti, u cilju zadovoljavanja svojih legitimnih prava. Međutim, ako je to obaveza koja proizilazi iz javnog konkursa onda se tu ne može govoriti o pravu lica za pristup njegovim podacima već o čistoj zloupotrebi tog prava.

Iz navedenih zakonskih odredbi, prizilazi da institucija ili organizacija prilikom zapošljavanja, od kandidata nema pravo tražiti uvjerenje o nekažnjavanju, odnosno obavezna je, za kandidate koji ispunjavaju uslove po konkursu, od nadležnog organa tražiti podatke iz kaznene evidencije navedenih odredbi zakona, i to samo u slučaju kada je to propisano zakonom.

IV. RAD AGENCIJE ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA U BIH

4.1. Nadležnosti i ovlaštenja

Vijeće Ministara BiH je na 32. sjednici, održanoj 27. decembra 2007 godine, donio Odluku o početku rada Agencije za zaštitu ličnih podataka u BiH a na 51. sjednici, održanoj 03. juna 2008 godine, imenovao direktora Agencije i Agencija je počela sa radom.

Agencija za zaštitu ličnih podataka u BiH je samostalna upravna organizacija osnovana da bi osigurala zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini. U tom smislu članom 40. Zakona definirane su i nadležnosti Agencije, i to:

- nadgledanje sprovođenja odredbi ovog Zakona i drugih zakona o obradi ličnih podataka;
- postupanje po podnesenim prigovorima nosilaca podataka;
- podnošenje Parlamentarnoj skupštini BiH godišnjeg izvještaja o zaštiti ličnih podataka;
- praćenje uvjeta za zaštitu ličnih podataka davanjem predloga za usvajanje ili izmjenu zakona koji se odnosi na obradu ličnih podataka, te davanje mišljenja sa predlozima tih zakona i staranje o ispitivanju kriterijuma zaštite podataka koji proističu iz međunarodnih sporazuma obavezujućih za BiH.

U cilju obavljanja poslova i zadataka zakonodavac je Agenciji dao sljedeća ovlaštenja:

- putem inspekcije vrši nadzor nad ispunjavanjem obaveza propisanih ovim zakonom;
- vodi Glavni registar;
- prima primjedbe i prigovore građana koje se odnose na kršenje ovog zakona;
- donosi provedbene propise, smjernice ili druge pravne akte, u skladu sa zakonom;
- nalaže blokiranje, brisanje ili uništenje podataka, privremenu ili trajnu zabranu obrade, upozorava ili opominje kontrolora;
- podnosi zahtjev za podnošenje prekršajnog postupka u skladu sa ovim zakonom;
- daje savjete i mišljenja u vezi sa zaštitom ličnih podataka;
- saraduje sa sličnim organima u drugim državama;
- vrši druge dužnosti propisane zakonom;
- vrši nadzor nad iznošenjem ličnih podataka iz Bosne i Hercegovine.

Ovim ovlaštenjima stvorena je realna pretpostavka da se Agencija adekvatno bavi zaštitom ličnih podataka.

Agencija u ocjeni zakonitosti obrade ličnih podataka u svakom konkretnom slučaju mora da odgovori na četiri pitanja.

01. Da li je došlo do miješanja u ovo pravo? Prvo se utvrđuje da li predmet prigovora spada u neku od zaštićenih kategorija, odnosno da li se odnosi na zaštitu ličnih podataka.
02. Da li je u skladu sa zakonom?
 - Obrada mora imati zakonski osnov, a dati zakon mora biti dovoljno precizan i sadržavati mjere zaštite od proizvoljnog postupanja javnih organa.
 - Obrada mora biti jasno dozvoljena zakonom i neprihvatljivo je regulisanje upravnom praksom, koja se može mijenjati u bilo kom trenutku, i samim tim predstavlja rizik.
 - Miješanje je zakonito samo ako je zakon koji je osnova miješanja: (a) dostupan građanima, (b) toliko precizan da omogućava građanima da odrede svoje postupke, (c) u skladu sa principom pravne države, što znači da sloboda odlučivanja koja je zakonom data izvršnoj vlasti ne smije biti neograničena, tj. zakon mora osigurati građanima adekvatnu zaštitu protiv proizvoljnog miješanja.
03. Da li se obrada vrši u svrhu ostvarenja jednog od legitimnih ciljeva?
 - Legitimni ciljevi su nacionalna bezbjednost, sprečavanje nereda i kriminala, zaštita zdravlja i morala ili prava i sloboda drugih. Na svakoj odgovornoj državi je da identifikuje cilj ili ciljeve miješanja.

- Evropski sud za ljudska prava ustanovio je da domaće vlasti uživaju široko polje procjene prilikom donošenja odluka koje su vezane sa ograničavanjem prava na privatnost zbog neposrednog poznavanja društva i njegovih potreba.
 - Odluka da se ograniči pravo na privatnost mora biti u interesu nacionalne sigurnosti, javne sigurnosti i ekonomske dobrobiti zemlje, sprečavanju nereda ili sprečavanju zločina, zaštiti zdravlja i morala ili zaštiti prava i sloboda drugih.
04. Da li je neophodno i proporcionalno u demokratskom društvu?
- Pojam neophodnosti implicira da miješanje odgovara na hitnu društvenu potrebu, a naročito da je proporcionalno legitimnom cilju koji se želi postići.
 - Princip proporcionalnosti potvrđuje da ljudska prava nisu apsolutna i da korišćenje prava pojedinaca mora uvijek biti usklađeno u odnosu na širi javni interes. Dakle, potrebno je uspostaviti ravnotežu između prava pojedinca i interesa države.
 - Miješanje u pravo ne smije ići dalje od potrebnog da bi se postigao legitiman cilj, a nosilac podataka se ne smije podvrgavati proizvoljnom tretmanu.
 - Drugim riječima, opravdano miješanje se ne može nametnuti samo zakonskom odredbom koja ispunjava uvjete vladavine prava i služi legitimnom cilju u javnom interesu, nego mora, takođe, održati razuman odnos proporcionalnosti između upotrijebljenih sredstava i cilja koji se želi ostvariti.

4.2. Inspeksijski nadzori

Na osnovu godišnjeg plana rada inspeksijskih nadzora izvršeni su redovni i revizijski inspeksijski nadzori u javnim organima i pravnim licima u Bosni i Hercegovini. Izvršeno je ukupno 17 (sedamnaest) inspeksijskih nadzora, od toga 12 (dvanaest) redovnih, 1 (jedan) revizijski i 4 (četiri) vanredna inspeksijska nadzora.

4.2.1. Redovni inspeksijski nadzori

U skladu sa mjesečnim planovima rada izvršeni su redovni inspeksijski nadzori kod sljedećih kontrolora:

- Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine,
- Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine,
- Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine,
- Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine,
- Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine,
- Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine,
- Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine,
- Službe za zajedničke poslove institucija Bosne i Hercegovine,
- Sveučilišne kliničke bolnice Mostar,
- Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu,
- Kliničkog centra Banja Luka,
- Kliničkog centra medicinskog fakulteta Istočno Sarajevo.

Inspeksijskim nadzorima kod kontrolora utvrđeni su nedostaci koji se odnose na neispunjavanje obaveza propisanih Zakonom i drugim zakonima koji su dužni primjenjivati u postupku obrade ličnih podataka. U cilju otklanjanja utvrđenih nedostataka, donesena su rješenja kojima su kontrolorima naložene sljedeće upravne mjere:

- da donesu propis s ciljem provođenja Zakona,
- da donesu plan sigurnosti podataka,

- da uspostave i vode evidencije o zbirkama ličnih podataka u skladu sa Zakonom,
- da vode evidencije u skladu sa propisima koji se odnose na njihovu nadležnost,
- da donesu odluku koja će sadržavati pravila obrade, i da uspostave i vode zbirku ličnih podataka o video-nadzoru sa zapisom,
- da uspostave i vode posebnu evidenciju o ličnim podacima koji su dati na korištenje korisniku ličnih podataka i svrsi za koju su lični podaci dati.
- prekid obrade ličnih podataka na službenoj internet stranici.
- prekid obrade ličnih podataka putem video nadzora.

Za četiri kontrolora iz zdravstvenog sektora nisu donesena rješenja. Radi se o kontrolorima koji obrađuju posebne kategorije ličnih podataka i novoj oblasti za zaposlene u Agenciji, neophodno je izvršiti sveobuhvatnu analizu propisa iz oblasti zdravstvenog sektora i sagledati međunarodne standarde zaštite ličnih podataka u istoj.

Jedan kontrolor je Agenciji uložio žalbu na Rješenje inspektora o naloženim upravnim mjerama. Radilo se o žalbi Centralne izborne komisija Bosne i Hercegovine koja se odnosila na naloženu upravnu mjeru prekid obrade ličnih podataka objavljivanjem skeniranih izjava o imovinskom stanju kandidata i izabranih članova organa vlasti na službenoj internet stranici www.izbori.ba. Žalba je odbijena kao neosnovana i pokrenut upravni spor od strane kontrolora.

4.2.2. Revizijski inspekcijski nadzori

Izvršen je revizijski inspekcijski nadzori kod kontrolora „LRC inženjering“ d.o.o Sarajevo. Mjesečnim planom iz 2010. godine, revizijski inspekcijski nadzor je bio planiran za 27.12.2010. godine ali je iz objektivnih razloga odgođen za 17.02.2011. godine.

Revizijskim inspekcijskim nadzorom utvrđeno je da je LRC uspostavio i vodi evidencije o zbirkama ličnih podataka shodno Zakonu i da vodi evidenciju o zaposlenim radnicima u skladu sa Zakonom o evidencijama u oblasti rada. Također, konstatovano je da u trenutku vršenja nadzora nije utvrđeno postojanje podataka o fizičkim licima u evidenciji „Baza podataka fizičkih i pravnih lica o kreditnim i nekreditnim zaduženjima“, te da kopija iste nije uništena nego se čuva u sefu u banci.

4.2.3. Vanredni inspekcijski nadzori

Izvršena su četiri vanredna inspekcijska nadzora, dva u okviru postupka po prigovoru nosilaca ličnih podataka i dva po službenoj dužnosti, i to kod sljedećih kontrolora:

- MUP-a RS - CJB Trebinje,
- Osnovne škole „Sveti Sava“ Istočno Novo Sarajevo,
- Federalnog ministarstva pravde,
- „DM drogerie markt“ d.o.o Sarajevo.

Vanrednim inspekcijskim nadzorom utvrđeni su nedostaci u pogledu obrade ličnih podataka i to neažurnosti operativne evidencije i dostavljanju tako neažurnih podataka drugom kontroloru OSA BiH, nezakonito prikupljanje uvjerenja o nekažnjavanju u konkursnoj proceduri za prijem u radni odnos odnosno imenovanje vještaka za područje Federacije BiH i obrada ličnih podataka sadržanih na bankovnoj kartici. U cilju otklanjanja utvrđenih nedostataka, donesena su rješenja kojima su kontrolorima naložene sljedeće upravne mjere:

- ažuriranje operativne evidencije i zabrana dostavljanja podataka iz operativne evidencije;

- uništavanje uvjerenja o nekažnjavanju koja su prikupljena u konkursnoj proceduri za popunu radnog mjesta;
- uništavanje uvjerenja o nekažnjavanju koja su prikupljena po javnom pozivu za imenovanje vještaka za područje FBiH.
- izrečena prekršajna sankcija i izdat prekršajni nalog.

Za jednog kontrolora nije doneseno rješenje po izvršenom vanrednom inspekcijskom nadzoru jer nisu utvrđene nezakonitosti, o čemu je sačinjeno mišljenje koje je dostavljeno podnosiocu prijave.

Jedan kontrolor je Agenciji uložio žalbu na Rješenje inspektora o naloženim upravnim mjerama. Radilo se o žalbi Federalnog ministarstva pravde koja se odnosila na naloženu upravnu mjeru uništavanja uvjerenja o nekažnjavanju, koja su prikupljena od kandidata u postupku po Javnom pozivu za imenovanje vještaka na području Federacije Bosne i Hercegovine, iz razloga što su od kandidata prikupljeni protivno zakonu. Žalba je odbijena kao neosnovana.

4.2.4. Praćenje izvršenja naloženih upravnih mjera

Održano je četrnaest (14) sastanaka sa predstavnicima različitih kontrolora u vezi izvršavanja naloženih upravnih mjera, i to sa predstavnicima Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine, Granične policije Bosne i Hercegovine, Centra za socijalni rad Istočna Ilidža, Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine, Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine, Coloseum-Club Sarajevo, Ministarstvo inostranih poslova Bosne i Hercegovine, Sparkasse bank d.d Sarajevo, Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo i Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine.

Kod dvadeset (20) kontrolora je izvršena analiza ukupno dvadeset šest (26) dostavljenih dokumenata o izvršenju naloženih upravnih mjera, dostavljenih evidencija o zbirkama ličnih podataka, a u nekim slučajevima plana sigurnosti ličnih podataka i pravilnika o provođenju Zakona. O uočenim nedostacima kontrolori su obavještavani pisanim putem a u nekim slučajevima i putem telefona. Kontrolori kod kojih je vršena navedena analiza su: Agencija za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka u BiH, MUP HNK, MUP KS, Sarajevo osiguranje d.d, MUP USK, Sparkasse bank d.d, Policija BD BiH, Služba za poslove sa strancima, Granična policija BiH, JU "Kantonalni centar za socijalni rad" Kantona Sarajevo, Ministarstvo sigurnosti BiH, Agencija za istrage i zaštitu BiH, Ministarstvo civilnih poslova BiH, MUP Kantona 10, VSTV BiH, MUP ZDK, MUP ZK Ljubuški, MUP PK Orašje i Ministarstvo finansija i trezora BiH.

Udovoljeno je četiri zahtjeva kontrolora za produženje roka za izvršenje naloženih upravnih mjera.

U ovom dijelu posebno ističemo aktivnosti koje su preduzete prema Ministarstvu sigurnosti BiH povodom neizvršavanja naložene upravne mjere „Prestanak obrade ličnih podataka u evidenciji otisaka prstiju“ (AFIS). S tim u vezi, održana su dva sastanka sa predstavnicima Ministarstva na kojima je ukazano na značaj te evidencije. Budući da se radi o posebnoj kategoriji ličnih podataka, a s druge strane da su u pitanju policijski podaci za koje Ministarstvo nema pravni osnov za obradu niti ga može imati imajući u vidu činjenicu da nije policijski organ, predloženo je, kao jedno od mogućih rješenja, da se AFIS kao evidencija u elektronskom obliku izmjesti u jedno od policijskih organa na nivou BiH ili preda istom na rukovanje.

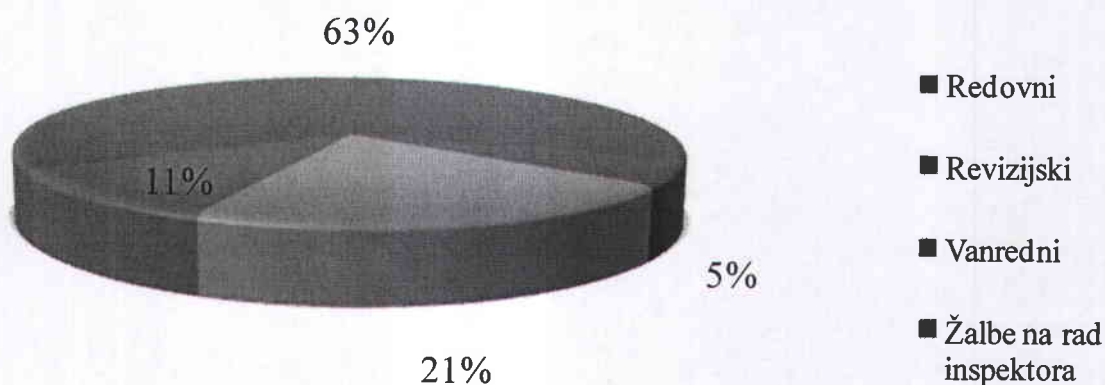
Agencija je Ministarstvu uputila i dva dopisa istog sadržaja, te naglasila da je uvažavajući značaj evidencije otisaka prstiju za rad svih policijskih organa u BiH, do sada ostala suzdržana

od blokiranja ovih podataka i preduzimanja drugih mjera iz svoje nadležnosti. Ministarstvo sigurnosti BiH je svojim dopisom od 21.12.2011. godine obavijestilo Agenciju da je u pitanju „nesporazum koji je nastao iz razloga kompleksnosti sistema AFIS.“ Dalje su istakli, da su oni vlasnik AFIS sistema, da organizuju tehnički pravilno rukovođenje i administriranje AFIS-a, da vrše monitoring i nadgledaju rad sistema kroz servise i logove, održavaju komunikaciju sa proizvođačem sistema SAFRAN-ORPHO i da na taj način omogućavaju njegovo funkcioniranje. Dalje ističu, da nemaju uvid u sadržaj te evidencije niti pristup istoj. Zaključili su da te radnje nemaju karakter obrade podataka i predložili da Agencija izvrši ponovni nadzor po ovom pitanju kako bi se otklonili nastali nesporazumi. Agencija će u narednom periodu izvršiti ponovni inspeksijski nadzor radi provjere navoda Ministarstva.

Uporedni podaci za 2009. – 2011. godinu

INSPEKCIJSKI POSLOVI			
	2009. godina	2010. godina	2011. godina
<i>Ukupno inspeksijskih nadzora</i>	21	40	17
<i>Redovni</i>	21	15	12
<i>Revizijski</i>	0	21	1
<i>Vanredni</i>	0	4	4
<i>Žalbe na rješenja inspektora</i>	3	3	2

Obim inspeksijskih poslova u 2011. godini

Iako je predmet nadzorne djelatnosti Agencije, bio na kontrolorima u javnom sektoru, značajan dio poslova otpada na praćenje izvršenja upravnih mjera u policijskim organima. Policijski

sektor i dalje je u prioritetima kontrolne nadležnosti Agencije koji se u izvještajnom periodu ogledao u stručnom savjetovanju, prilikom sačinjavanja podzakonskih akata od strane istih kao i analiziranju dostavljenih obavijesti o zbirkama ličnih podataka te davanju stručnih savjeta u pogledu izvršavanja svih upravnih mjera koje su naložene u prethodnom periodu. Svakom prilikom je isticana važnost ispunjavanja obaveza u pogledu zaštite ličnih podataka a posebno da je to preduslov za razmjenu podataka prema Konvenciji o policijskoj saradnji između zemalja Jugositočne Evrope a koju je ratificirala i BiH. Kolika je važnost zaštite ličnih podataka u ovom sektoru proizilazi iz Izvještaja Evropske komisije o napretku Bosne i Hercegovine, kako je naprijed navedeno. Manji broj inspekcijskih nadzora posljedica je povećanja broja postupaka po prigovorima, službenoj dužnosti a i zbog dužeg odsustva na bolovanju službenika koji se bave tim poslovima.

4.3. Kažnjavanje

Agencija je preduzela niz aktivnosti i stvorila formalne i tehničke pretpostavke za kažnjavanje. Tokom izvještajnog perioda izdat je jedan prekršajni nalog i to federalnom ministru pravde, kao odgovornom licu, jer je javnim oglasom za imenovanje vještaka na području FBiH zahtjevano dostavljanje uvjerenja o nekažnjavanju uz prijavu na javni poziv koji je raspislo Federalno ministarstvo pravde. Kako Zakon o krivičnom postupku u FBiH propisuje da niko nema pravo tražiti od građanina da podnese dokaze o svojoj osuđivanosti, to je Federalni ministar pravde postupio protivno članu 227. stav (4) ZKP FBiH. Na taj način je odgovoran za protivzakonitu obradu podataka iz kaznene evidencije, koje spadaju u posebnu kategoriju ličnih podataka, zbog počinjenja prekršaja iz člana 9. Zakona a kažnjiv po članu 48. stav (2) Zakona. Prekršajni nalog nije realiziran jer je okrivljeni zatražio sudsko odlučivanje.

U narednom periodu za očekivati je sve veći broj prekršajnih postupaka čime će se osigurati efikasnost Zakona.

4.4. Prigovori

Drugi važan instrument rada Agencije jesu postupci po prigovorima. Svako lice ima pravo da podnese prigovor Agenciji kada sazna ili posumnja da su njegovi lični podaci protivzakonito obrađivani. U skladu sa Pravilnikom o postupku po prigovoru nosioca podataka u Agenciji za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH” br. 51/09), u Agenciji je obrađeno dvadeset devet predmeta po prigovorima nosilaca podataka.

Prigovori su podneseni protiv sljedećih kontrolora:

- Federalnog MUP-a;
- Društva za zastupanje u osiguranju „Kasko team“ d.o.o. Sarajevo;
- MUP-a Republike Srpske –CJB Bijeljina-SJB Zvornik;
- MUP-a Kantona Sarajevo; (3)
- Zavoda PIO/MIO;
- Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata- Grupe za pitanja evidencija iz oblasti vojne obaveze za područje općina Ilidža, Novo Sarajevo i Vogošća;
- Ministarstva inostranih poslova BiH;
- MUP-a RS- CJB Trebinje;
- MUP-a Gornji Vakuf-Uskoplje;
- MUP-a RS – CJB Bijeljina- SJB Bratunac i MUP Hadžići;
- Raiffeisen bank Sarajevo;
- JP“Televizija Kantona Sarajevo“;
- JP „Rad“ Bratunac;

- „Autoprevoz“ a.d. Banja Luka;
- PU Konjic;
- KJKP „Gradski saobraćaj“ d.o.o. Sarajevo;
- Granične policije BiH;
- OŠ“ Sveti Sava“ Istočno Novo Sarajevo;
- PU Goražde;
- JU „I srednja škola“ Cazin;
- Ministarstva prostornog uređenja Sarajevo;
- Portala „Javno.ba“;
- JU „Sarajevo art“ Sarajevo;
- Općine Cazin;
- NOS-Nezavisnog operatora sistema u BiH;
- Općine Bužim;
- „Tehnomobil“ d.o.o. Sarajevo;
- JP Autoceste FBiH –Mostar;
- Gimnazije Dobrinja – Kanton Sarajevo;
- „EUROPNET BOSNIA“ d.o.o. Sarajevo;
- NLB Razvojne banka – Banja Luka;
- Coloseum Cluba – Sarajevo;
- Centra za socijalni rad KS;

U cilju boljeg razumijevanja razloga za podnošenja prigovora i donesenih rješenja Agencije, svi prigovori svrstani su u nekoliko grupa koje, za potrebe ovog izvještaja, ukratko obrazložimo. U izvještajnom periodu podneseno je trideset pet (35) prigovora nosilaca ličnih podataka, zbog sumnje da je došlo do povrede prava na privatnost u pogledu obrade njihovih ličnih podataka od strane kontrolora.

Najveći broj prigovora se odnosio na nezakonito traženje dostavljanja uvjerenja o nekažnjavanju, uvjerenja o nekažnjavanju za privredni prestup, uvjerenja da se ne vodi krivični postupak, uvjerenja da se ne vodi prekršajni postupak uz prijavu na konkurs za prijem u radni odnos i prilaganje uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti i to protiv sljedećih kontrolora: JP“Televizija Kantona Sarajevo“, KJKP „Gradski saobraćaj“ d.o.o. Sarajevo, OŠ“ Sveti Sava“ Istočno Novo Sarajevo, JU „I srednja škola“ Cazin, Ministarstva prostornog uređenja i okoliša Kantona Sarajevo, JU „Sarajevo art“ Sarajevo, Općine Cazin, NOS-Nezavisni operator sistema u BiH, Općina Bužim, JP Autoceste FBiH – Mostar, Gimnazije Dobrinja – Kanton Sarajevo.

Agencija je za četiri kontrolora donijela rješenja kojima je izrečena mjera zabrane prikupljanja uvjerenja o nekažnjavanju na način da se ista dostavljaju uz konkursnu prijavu i naloženo uništavanje svih uvjerenja o nekažnjavanju koja sa na navedeni način pribavljena. U jednom slučaju prigovor je djelimično uvažen u dijelu koji se odnosio na dostavljanje uvjerenja o nekažnjavanju uz konkursnu prijavu dok je u dijelu koji se odnosio na uvjerenje da se ne vodi krivični postupak, prigovor odbijen kao neosnovan. U dva slučaja doneseni su zaključci kojima se prigovor odbija kao neosnovan odnosno kojim se prigovor odbacuje iz razloga što njihovo dostavljanje nije zahtjevano u konkursnoj proceduri, te iz razloga što podnosilac prigovora nije bio učesnik u postupku.

U jednom slučaju Agencija je dala mišljenje na prigovor nosioca ličnih podataka u pogledu dostavljanja uvjerenja o nekažnjavanju traženog u „Ponovnom javnom oglasu za imenovanje kandidata za pozicije predsjednika i članova skupština kantonalnih javnih komunalnih preduzeća“, objavljenog u dnevnim listovima „Dnevni avaz“ i „Oslobođenje“. Kontrolor protiv kojeg je podnesen prigovor je Ministarstvo prostornog uređenja i okoliša Kantona Sarajevo. U mišljenju je iznesen stav Agencije da Ministarstvo prostornog uređenja i okoliša Kantona

Sarajevo, kao kontrolor ličnih podataka, uvjerenje o nekažnjavanju prilikom provođenja konkursne procedure treba pribaviti po službenoj dužnosti, ukoliko za to ima pravni osnov.

Kao drugu grupu prigovora izdvajamo one koji su se odnosili na obradu ličnih podataka kroz vođenje operativne evidencije i davanje podataka iz istih tokom sigurnosnih provjera za izdavanje dozvole za pristup tajnim podacima. Naime, nosioci ličnih podataka podnijeli su prigovor protiv kontrolora MUP-a Kantona Sarajevo i MUP-a Republike Srpske, koji se odnosio na nezakonito davanje podataka iz operativne policijske evidencije. Agencija je rješenjem naložila kontrolorima da se uzdrže od nezakonite obrade ličnih podataka podnosilaca prigovora te da blokiraju i unište njihove lične podatke u operativnoj evidenciji. Podaci u operativnoj evidenciji su bez ikakvog značaja za sigurnosnu provjeru, jer se takvi podaci mogu koristiti samo u policijske i ni u koje druge svrhe. Činjenica da se neko lice vodi u operativnoj policijskoj evidenciji ne može imati nikakve štetne posljedice po to lice u postupku sigurnosnih provjera. Nijedan od kontrolora nije pokrenuo upravni spor nego je obavijestio Agenciju o provođenju naloženih mjera.

U treću grupu prigovora svrstavaju se prigovori podneseni od strane uposlenika Ministarstva odbrane BiH, protiv MUP-a Bosansko-podrinjskog kantona Goražde i MUP-a Hercegovačko-neretvanske županije/kantona Mostar. Navedeni MUP-ovi, u toku sigurnosne provjere za izdavanje dozvole za pristup tajnim podacima stepena »TAJNO«, dostavili su podatke iz kaznene evidencije za podnosioc prigrvora Obavještajno sigurnosnoj agenciji BiH (u daljem tekstu: OSA BiH) protivno odredbama Zakona. Naime, navedni kontrolori dostavili su podatke iz kaznene evidencije podnosilaca prigovora koji ne predstavljaju sigurnosnu smetnju, jer su za podnosioc prigrvora prestale pravne posljedice osude. Agencija je rješenjem naložila kontrolorima da se uzdrže od nezakonite obrade ličnih podataka podnosilaca prigovora te da izbrišu lične podatke istih iz kaznene evidencije. I u navedenim slučajevima kontrolori su postupili u skladu sa naloženim mjerama o čemu su obavijestili Agenciju.

Tri prigovora podnesena su protiv MUP-a KS, PIO/MIO FBiH i Grupe za vođenje evidencija o posebnom stažu Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida obrambeno – oslobodilačkog rata (u daljem tekstu: Grupa), koji su nezakonito obrađivali podatke podnosilaca prigovora izdavanjem uvjerenja o posebnom stažu, u svrhu penzionisanja podnosilaca prigovora. Uvjerenje o posebnom stažu se može izdati samo nosiocu ličnih podataka. Pravo nosioca podataka je da raspoláže posebnim stažom i on odlučuje o tome da li će isti upisati u staž osiguranja ili ne.

Rješenjem Agencije zabranjeno je Ministarstvu unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo da pribavlja i obrađuje lične podatke podnosilaca prigovora bez njihove saglasnosti; Federalnom zavodu za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje naloženo je da lične podatke podnosilaca prigovora koji se odnose na poseban staž, a koje je neovlašteno dobio, uništi; te opomenuta Grupa za pitanja evidencija iz oblasti vojne obaveze za područje općina Ilidža, Novo Sarajevo i Vogošća da se uzdrži od nezakonite obrade ličnih podataka podnosilaca prigovora.

Prigovor je podnesen i protiv MUP –a RS, CJB Bijeljina – SJB Zvornik, i to zbog neizdavanja pasoša nosiocu ličnih podataka zbog činjenice da mu JMB (koji je tačan i na osnovu kojeg mu je ranije izdavan pasoš) nije, zbog propusta nadležnih matičnih ureda, upisan u matičnu knjigu rođenih i matičnu knjigu državljana. Rješenjem je naloženo SJB Zvornik da, kod nadležnih matičnih ureda u Tuzli i Banovićima, pokrene postupak upisa JMB nosioca podataka, radi dopune i evidentiranja istog u matičnu knjigu rođenih koja se vodi u matičnom uredu Tuzla i u matičnu knjigu državljana koja se vodi u matičnom uredu Banovići, tako da isti bude autentičan i tačan, te da na osnovu tako ažuriranih podataka izda putnu ispravu.

Kao posebna grupa prigovora izdvajaju se prigovori koji su djelimično uvaženi a podneseni su protiv MUP – a Kantona Sarajevo, Autoprevoz a.d. Banja Luka i Granične policije BiH.

Podneseni prigovori odnosili su se na neažuriranje ličnih podataka zbog čega su u prekršajnom postupku koji se vodio protiv podnosioca prigovora korišteni netačni podaci, te je naloženo kontroloru da iste ažurira. Jedan prigovor odnosio se na korištenje video nadzora od strane kontrolora u kom slučaju je Agencija rješenjem odbila prigovor u dijelu koji se odnosio na obradu podataka putem video nadzora. Utvrđeno je da obradom podataka putem video nadzora nije došlo do povrede prava na privatnost, jer su zaposleni o tome bili obaviješteni i isto je vršeno u svrhu zaštite imovine preduzeća. Agencija je naložila kontroloru da uspostavi i vodi Evidenciju o zbirkama ličnih podataka u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka, da dostavi Agenciji podatke iz evidencije kao i da donese Plan sigurnosti podataka kojim se određuju tehničke i organizacione mjere za sigurnost ličnih podataka.

Jedan prigovor, iz ove grupe, odnosio se na protivzakonito dostavljanje ličnih podataka trećoj strani. Rješenjem Agencije je utvrđeno da je kontrolor imao zakonski osnov za obradu ličnih podataka podnosioca prigovora ali da bez njegove saglasnosti nije iste mogao dostaviti trećoj strani.

U sljedeću grupu prigovora spadaju prigovori podneseni protiv Federalnog Ministarstva unutrašnjih poslova i „evroproNET“ d.o.o Sarajevo, koji su odbijeni kao neosnovani. U prvom slučaju prigovor je podnesen zbog načina dostavljanja platne liste a u drugom zbog dostavljanja ličnih podataka korisnika usluga koji nisu izmirili svoje obaveze prema kontroloru, koji je na osnovu ugovora o nalogu, dostavio obrađivaču podatke dužnika isključivo u cilju naplate svojih dospjelih potraživanja. U provedenom postupku utvrđeno je da kontrolori obrađuju lične podatke u skladu sa zakonom kojim je utvrđena njihova nadležnost, čime je ispoštovan princip pravičnosti i zakonitosti propisan Zakonom.

U prigovoru koji je Agenciji podnesen protiv Ministarstva sigurnosti BiH usvojen je prigovor i Ministarstvo upozoreno da je dužno postupati u skladu sa Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu i Zakonom.

U jednom predmetu u kojem je web portal www.javno.ba izvršio obradu ličnih podataka podnosioca prigovora objavljivanjem rješenja o invalidnini i posebnom stažu, Agencija je od podnosioca prigovora zahtjevala dopunu istog u smislu identifikacije lica, tj. javnog organa odgovornog za dostavu informacija web portalu, jer se na obradu ličnih podataka u novinarske svrhe ne primjenjuju odredbe Zakona, osim odredbi o sigurnosti i povjerljivosti kao i o odgovornosti za štetu.

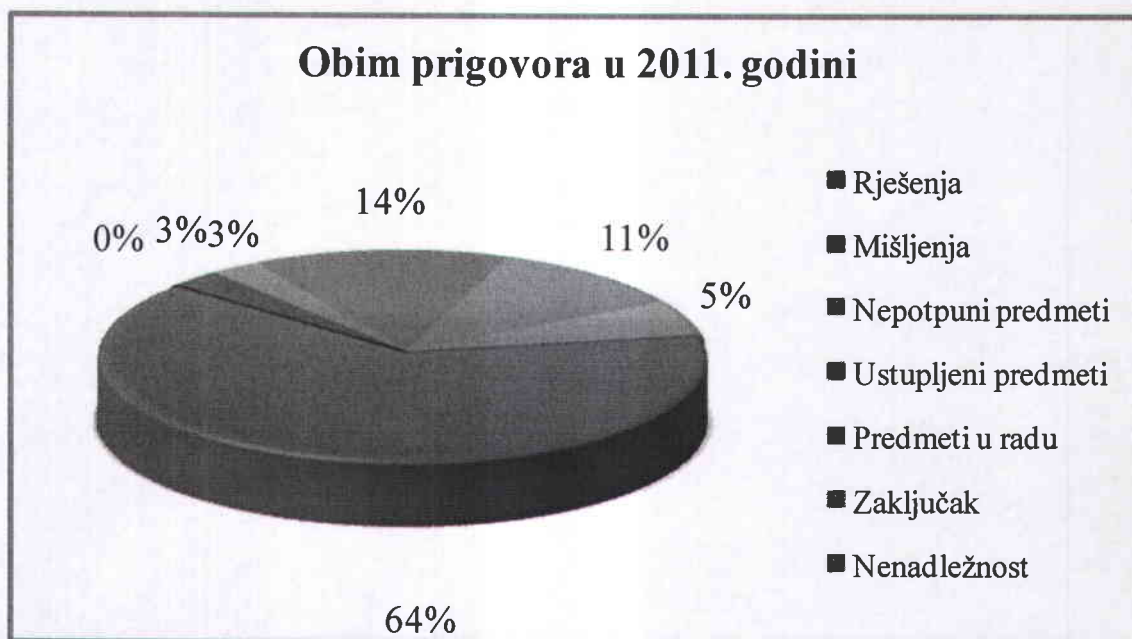
U dva predmeta Agencija je podnosiocima prigovora poslala obavijest o nenadležnosti, budući da prigovor nije sadržavao elemente povrede prava na privatnost u pogledu obrade ličnih podataka. Naime, radilo se o postupku izdavanje lične karte i vođenja podataka u evidenciji prebivališta državljana BiH.

U četiri predmeta Agencija je zaključkom obustavila postupak po prigovoru protiv: Ministarstva inostranih poslova BiH, JU „Sarajevo art“, „Coloseum club“ d.o.o Sarajevo i JU „Centar za socijalni rad“. Prigovori podneseni protiv kontrolora: Općine Cazin, Gimnazije Dobrinja, JP Autoceste FBiH, Tehnomobil d.o.o Sarajevo i NLB Razvojne banke Banja Luka su u postupku rješavanja.

Uporedni podaci 2009. – 2011. godinu

PRIGOVORI			
	2009. godina	2010. godina	2011. godina
<i>Ukupno prigovora</i>	7	29	35
<i>Rješenja</i>	7	17	23
<i>Mišljenja</i>	0	7	1
<i>Ustupljeni predmeti</i>	0	1	0
<i>Nepotpuni predmeti</i>	0	3	1
<i>Zaključak</i>	0	0	4
<i>Nenadležnost</i>	0	0	2
<i>Predmeti u radu</i>	0	1	5

Napomena: jedan prigovor prenesen iz 2010. godine i rješenje urađeno u 2011. godini.

4.5. Postupci Agencije po službenoj dužnosti

Bilo kakvo saznanje da je došlo do protivzakonite obrade ličnih podataka za Agenciju predstavlja obavezu da po službenoj dužnosti pokrene postupak. S tim u vezi u izvještajnom periodu Agencija je pokrenula i provela trideset četiri postupaka po službenoj dužnosti u kojima je utvrđivala zakonitost obrade ličnih podataka kod sljedećih kontrolora:

- Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Županije Posavske,
- ELTA – MT d.o.o Tuzla,
- TXTV d.o.o Tuzla,
- Ministarstva odbrane BiH,
- Udruženja samostalnih taxi vozača „Sarajevo taxi“,
- Karate saveza BiH,
- ADS-a FBiH,
- Ministarstva sigurnosti BiH,
- MUP-a RS,
- BH Telecoma d.d Sarajevo,
- „Telekomunikacije Republike Srpske“ a.d. Banja Luka,
- JP „Hrvatske telekomunikacije“ d.d Mostar,
- Udruženja građana Bosanskohercegovački automoto klub BIHAMK, Sarajevo,
- JU Srednje hemijske škole Tuzla,
- OŠ „Musa Ćazim Ćatić“ Zelinja Donja, Gradačac
- JU Srednje elektrotehničke škole Mostar,
- Univerziteta u Bihaću
- BOBAR osiguranja a.d. Banja Luka,
- Konzuma d.d Sarajevo,
- „DM drogerie markt“ d.o.o Sarajevo,
- Osnovnog suda Brčko Distrikta BiH,
- „JP Olimpijski bazen Otoka“ d.o.o Sarajevo,
- „Mtel“ a.d. Banja Luka,
- MUP-a Srednjobosanskog kantona,
- Državne agencije za istrage i zaštitu BiH,
- Kantonalne privredne komore Tuzla,
- Ministarstva finansija Zeničko – dobojskog kantona,
- Univerziteta u Sarajevu,
- Ministarstva za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona,
- Vijeće ministara BiH,
- „Tuš trade“ d.o.o Bihać,
- Internet portala www.intermezzo.ba,
- JU OŠ „Bristovi“ Bugojno,
- Ministarstva za boračka pitanja Kantona Sarajevo i
- Osnovnog suda Banja Luka.

Najveći broj predmeta koji su u Agenciji obrađeni po službenoj dužnosti odnosio se na obradu jedinstvenog matičnog broja, lične karte ili fotokopije lične karte, objavu ličnih podataka na internetu, traženje uvjerenja o nekažnjavanju i zdravstvenoj sposobnosti u konkursnoj proceduri.

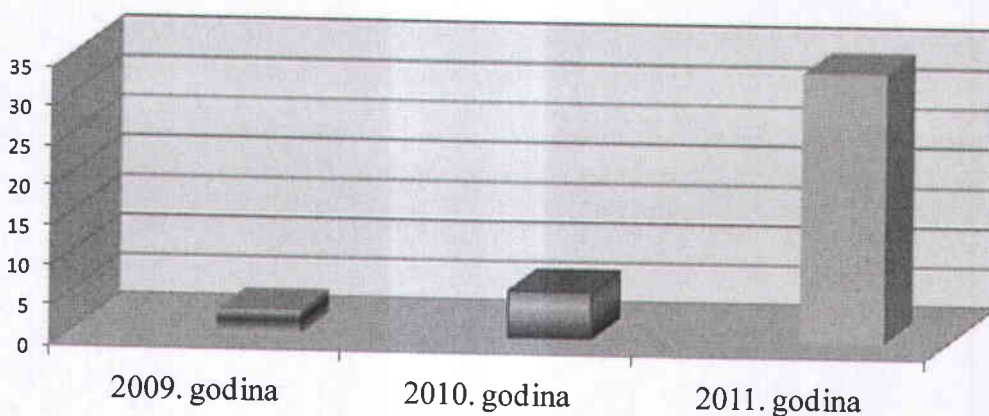
U vezi ovih postupaka izdvajamo postupak vođen protiv Osnovnog suda Brčko Distrikta BiH (u daljem tekstu: BD BiH), a u vezi obrade ličnih podataka ovlaštenih lica za zastupanje u rješenjima o registraciji poslovnih subjekata kao i objavljivanje tih rješenja na internet stranici Službenog glasnika BD BiH.

U skladu sa Zakonom o registraciji poslovnih subjekata BD BiH, Osnovni sud BD BiH, rješenje o registraciji poslovnih subjekata objavljuje u elektronskim izdanjima službenog glasnika. Rješenja o registraciji sadrže JMB, broj lične karte ili putne isprave i adresu prebivališta, što je protivno Zakonu o registraciji poslovnih subjekata u BiH. Isti zakon jasno propisuje koji su to obavezni javni podaci za poslovne subjekte te da rješenja o registraciji treba da sadrže samo ime i prezime lica ovlaštenog za zastupanje. Kada se tome doda objava ovih rješenja na internet stranicama Službenog glasnika BiH nezakonita obrada ličnih podataka dobija na težini budući da su ti podaci kontinuirano dostupni neograničenom broju lica. Osnovnom sudu BD BiH je zabranjeno da obrađuje ove lične podatke u rješenjima o registraciji poslovnih subjekata. Budući da se radi o situaciji i načinu postupanja koji je isti u svim registracionim sudovima u BiH jer su zakoni, počev od Okvirnog zakona o registraciji na nivou BiH do entitetskih usklađeni, kao i da je svima dostupan isti informacioni sistem u kojem se objavljuju rješenja o registraciji, nastojali smo da ovaj slučaj posluži kao primjer drugima u uspostavljenju prakse u skladu sa važećim zakonom. S tim u vezi, uputili smo dopis entitetskim ministarstvima pravde koji će, u skladu sa svojom nadležnošću, svim registracionim sudovima na svom području dostaviti stav Agencije da je obrada ličnih podataka o JMB, broju lične karte ili putne isprave i adrese prebivališta u rješenjima o registraciji nezakonita.

Uporedni podaci 2009-2011 godina

POSTUPCI PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI			
	2009. godina	2010. godina	2011. godina
<i>Ukupno postupaka po službenoj dužnosti</i>	3	6	35

Uporedba postupaka po službenoj dužnosti između 2009. i 2011. godine

4.5. Upravni sporovi

U izvještajnom periodu okončano je šest (6) upravnih sporova pokrenutih protiv konačnih rješenja Agencije.

Presudama Suda BiH potvrđena su rješenja Agencije i odbijene su tužbe kontrolora: JP "Grijanje" Zenica, JP "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Zenica i dva fizička lica. Presudama Suda BiH potvrđena su rješenja Agencije da predmetni kontrolori nemaju pravni osnov za obradu jedinstvenog matičnog broja u svrhu zaključivanja ugovora o pružanju komunalnih usluga. Obrada jedinstvenog matičnog broja je zakonita ukoliko postoji propis kojim se utvrđuje pravo na obradu jedinstvenog matičnog broja, u skladu sa članom 18. stav (2) Zakona o jedinstvenom matičnom broju. Takođe, presudama Suda BiH su potvrđena rješenja Agencije kojima su odbijeni prigovori fizičkih lica.

U jednom slučaju utvrđeno je da je podatak o mjestu rođenja u izvodu iz matične knjige rođenih i matičnoj knjizi istovjetan, te da nije došlo do povrede prava na privatnost podnosioca prigovora.

U drugom slučaju utvrđeno je da nije došlo do povrede prava na privatnost podnosioca prigovora u slučaju pristupa, preuzimanja, umnožavanja i distribuiranja lične dokumentacije u konkursnoj proceduri za imenovanje direktora jedne škole.

U toku su dva upravna spora koja se vode pred Sudom BiH protiv konačnih rješenja Agencije pokrenuta od strane "LRC Inženjering" i jednog fizičkog lica.

„LRC inženjering“ d.o.o. Sarajevo je pokrenuo upravni spor protiv rješenja Agencije kojim je naloženo da prekine obradu ličnih podataka u Evidenciji LRC bazi podataka fizičkih i pravnih lica o kreditnim i nekreditnim zaduženjima koje obrađuje bez saglasnosti nosilaca ličnih podataka i iste uništi ili da pribavi saglasnosti nosilaca ličnih podataka u cilju vođenja predmetne evidencije, te da davanje ličnih podataka korisnicima vrši u skladu sa članom 17. Zakona. Napominjemo da je odgovor na ovaj tužbeni zahtjev dostavljen Sudu BiH u 2010. godini.

Po tužbi fizičkog lica podnesenoj protiv Agencije radi poništenja konačnog upravnog akta kojim je prigovor tužitelja zbog zloupotrebe ličnih podataka od strane JU Mješovita srednja škola Doboj Istok odbijen kao neosnovan, je pripremljen odgovor na tužbu i dana 11.01.2011. godine dostavljen Sudu BiH.

U dva slučaja presudama Suda BiH uvažene su tužbe kontrolora i to Centralne izborne komisije BiH i Općine Maglaj i poništena rješenja Agencije. Agencija je Apelacionom Odjeljenju Suda BiH podnijela dva zahtjeva za preispitivanje pravosnažnih sudskih odluka kojima je uvažena tužba za pokretanje upravnog spora a rješenje Agencije poništeno.

a) U upravnom sporu koji je 2010. godine pokrenula Općina Maglaj protiv rješenja Agencije kojim je usvojen prigovor nosilaca ličnih podataka jer nije postojao valjan pravni osnov za dostavljanje izvoda iz matične knjige vjenčanih zainteresovanom licu, u svrhu pokretanja izvršnog postupka, Sud BiH je dodnio presudu kojom se poništava rješenje Agencije. Zahtjev je uloženi zbog povrede pravila postupka i zbog povrede zakona BiH. Iako su važne povrede pravila postupka, za potrebe ovog izvještaja nećemo obrazlagati. Agencija smatra da je presudom Suda BiH došlo do povrede odredbi Zakona o zaštiti ličnih podataka, Zakona o izvršnom postupku FBiH, Zakona o slobodi pristupa informacijama u Federaciji BiH i Uredbe sa zakonskom snagom o matičnim knjigama. Naime, Agencija je rješenjem utvrdila i u zahtjevu

za preispitivanje istakla, da je Općina Maglaj postupila protivno principima obrade ličnih podataka kojima je propisano, da je kontrolor obavezan da lične podatke obrađuje na pravičan i zakonit način i da lične podatke koje prikuplja za posebne, izričite i zakonite svrhe ne obrađuje na bilo koji način koji nije u skladu s tom svrhom.

Sud BiH je, suprotno rješenju Agencije, tvrdio da je Općina Maglaj postupala u skladu sa Uredbom sa zakonskom snagom o matičnim knjigama i izdala izvod iz matične knjige vjenčanih zainteresovanom licu. Međutim, navedenom Uredbom nije jasno definirano ko se smatra zainteresovanim licem, zbog čega je Agencija i zauzela stav da, uzimajući u obzir da će se lični podaci podnosioca prigovora koristiti u izvršnom postupku, svojstvo zainteresovanog lica u konkretnom slučaju može imati samo nadležni sud, zbog čega je donijela rješenje u kojem je naložila Općini Maglaj da se uzdrži od nezakonitog izdavanja uvjerenja iz matičnih knjiga.

Smatrajući da je neprihvatljivo da se podacima u matičnim knjigama raspolaze na način da se svakome, bez utvrđivanja pravnog interesa, izdaju izvodi iz matičnih knjiga i vrijeđa pravo na privatnost nosilaca podataka, što bi ovakvom presudom, definitivno, bilo omogućeno najširem krugu fizičkih i pravnih lica, Agencija je uložila zahtjev za preispitivanje pozivajući se na naprijed navedeno.

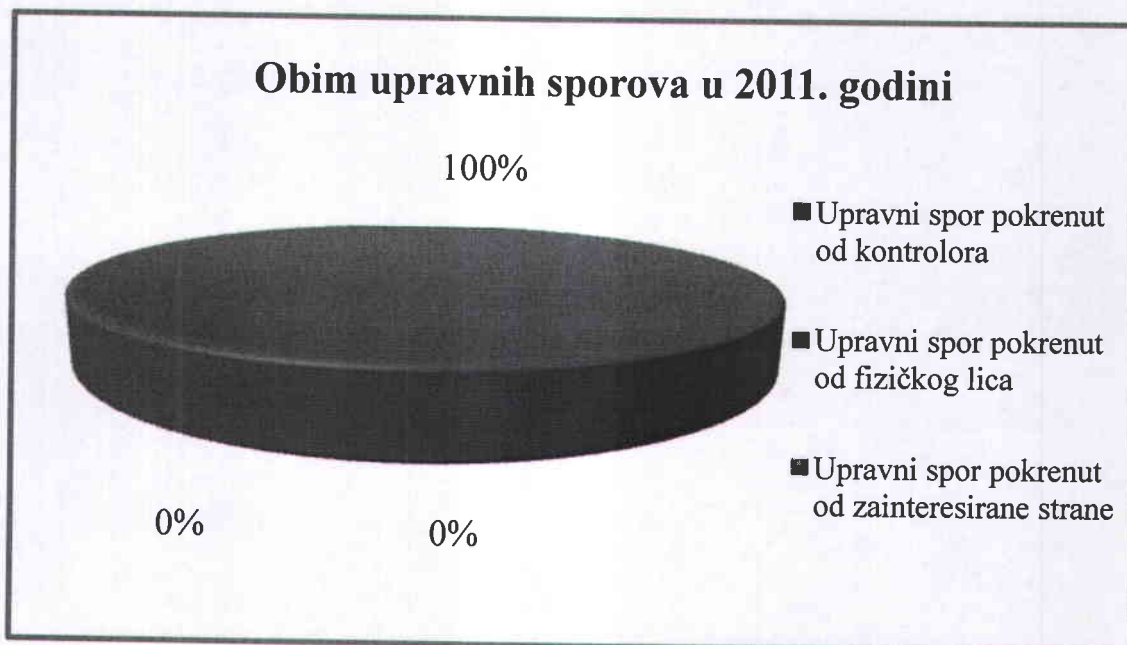
b) Drugi upravni spor pokrenula je Centralna izborna komisija BiH o kome smo pisali u tački 3.5. ovog Izještaja.

Pregled okončanih upravnih sporova protiv rješenja Agencije u 2011. godini

Redni broj	Tužitelj	Donesena odluka suda
1.	JP „Grijanje“ Zenica	tužba odbijena.
2.	Fizičko lice	tužba odbijena.
3.	Fizičko lice	tužba odbijena.
4.	JP „Vodovod i kanalizacije“ d.o.o Zenica	tužba odbijena.
5.	Općina Maglaj	tužba uvažena; uložen vanredni pravni lijek
6.	Centralna izborna komisija (CIK)	tužba uvažena; uložen vanredni pravni lijek

Uporedni podaci za 2009. – 2011. godinu

SUDSKI SPOROVI			
	2009. godina	2010. godina	2011. godina
<i>Ukupno sudskih sporova</i>	3	5	1
<i>Upravni spor pokrenut od kontrolora</i>	2	3	1
<i>Upravni spor pokrenut od fizičkog lica</i>	1	1	0
<i>Upravni spor pokrenut od zainteresovanog lica</i>	0	1	0

4.7. Mišljenja

Agencija je dala tri mišljenja na nacрте Zakona i to:

- Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu, čiji je predlagač Ministarstvo sigurnosti BiH;
- Nacrt Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima čiji je predlagač Ministarstvo pravde BiH;
- Prijedlog Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o državnoj službi u institucijama BiH, dostavljen od strane Predstavničkog doma PS BiH.

Mišljenje na Nacrt Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu, između ostalog, sadrži primjedbu da je potrebno u član 103., koji propisuje obradu biometrijskih podataka stranaca, primjeniti standard EU. Pošto član 13. Uredbe EZ 810/2009 o uspostavi Zakonika Zajednice o vizama propisuje prikupljanje biometrijskih identifikatora aplikacija koji obuhvataju fotografiju i otiske 10 prstiju, to je dato mišljenje za usklađivanje člana 103. sa Uredbom, te brisanje dijela odredbe koja bi obavezivala uzimanje potpisa od stranca.

Mišljenje na Nacrt Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima, između ostalog sadrži, primjedbu u pogledu uvođenja u taj zakon odredbe na osnovu koje će Ministarstvo pravde, neposredno Agenciji za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka i drugim državnim organima koji posjeduju i vode baze podataka vezano za fizička i pravna lica, dostavljati zamolnicu stranog pravosudnog organa koja sadrži zahtjev za dostavu podataka o fizičkim i pravnim licima. Na ovaj način bili bi zaobiđeni nadležni pravosudni i drugi državni organi. Prosljeđivanje zamolnice nadležnom domaćem pravosudnom organu najbolji je garant zaštite ličnih podataka, jer upravo sudovi, postupajući po zahtjevu iz zamolnice primjenjuju relevantne pravne propise, kao što je Zakon o krivičnom postupku.

Što se tiče mišljenja na Prijedlog Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o državnoj službi u institucijama BiH, istakli bi primjedbu datu na odredbu kojom se uspostavlja informacijski sistem za upravljanje ljudskim resursima koji, prema predloženoj odredbi, ne bi potpadao pod Zakon o zaštiti ličnih podataka te Agencija ne bi imala kontrolu zakonitosti obrade podataka u navedenom sistemu. Ovo je u suprotnosti sa Ustavom BiH kao i preuzetim međunarodnim

obavezama Bosne i Hercegovine. Posebnu dimenziju u ovom slučaju daje činjenica da je Agencije prethodno zabranila obradu ličnih podataka na takav način od strane Agencije za državnu službu BiH. Ponovo naglašavamo da treba biti obazriv kod usvajanja zakona kojima se regulira obrada ličnih podataka jer svako od tih rješenja može biti predmet ocjene od domaćih kao i međunarodnih institucija.

Osim toga Agencija je obradila stotinu četrnaest (114) predmeta po zahtjevima za davanje mišljenja u vezi sa zaštitom ličnih podataka, od strane javnih organa, te pravnih i fizičkih lica. Javnim organima dato je četrdeset četiri (44) stručna mišljenja, pravnim licima devetnaest (19) i fizičkim licima pedeset jedno (51) stručno mišljenje. Najveći broj mišljenja, Agencija je dala u vezi sa sljedećim pitanjima obrade ličnih podataka:

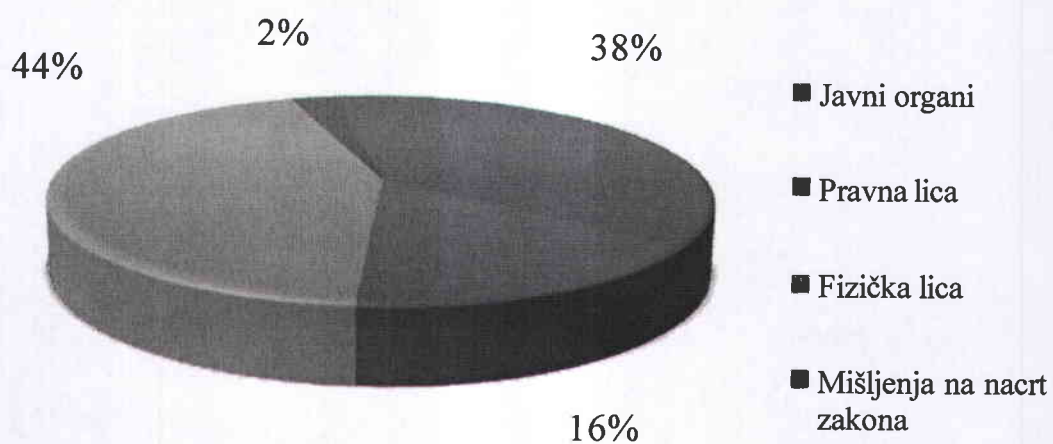
- pojam ličnog podatka i pravni osnov za obradu ličnih podataka,
- davanje ličnih podataka korisniku i prijenos ličnih podataka u inozemstvo,
- obrada jedinstvenog matičnog broja,
- obrada ličnih podataka u izvršnom i krivičnom postupku,
- obrada ličnih podataka iz kaznene evidencije i izdavanja uvjerenja o nekažnjavanju, uvjerenja da se ne vodi krivični postupak i uvjerenja o nekažnjavnju za privredni prijestup,
- korištenje kopije ličnih dokumenata u različitim postupcima (lične karte, pasoša i prijave prebivališta/boravišta),
- obrada biometrijskih podataka kao posebne kategorije ličnih podataka,
- objavljivanje ličnih podataka na službenim web stranicama,
- objavljivanje ličnih podataka korisnika komunalnih usluga i suvlasnika stambene zgrade na oglasnim pločama,
- obrada ličnih podataka u novinarske svrhe.

U svim zahtjevima za davanje mišljenja Agencija je upućivala kontrolore na značenje osnovnih principa obrade ličnih podataka propisanih Zakonom te s tim u vezi, upućivala na način njihove primjene u konkretnim slučajevima. Veliki broj zahtjeva se, i u ovom izvještajnom periodu, odnosio na davanje mišljenja u pogledu rješavanja zahtjeva za prenos podataka trećoj strani.

Uporedni podaci za 2009. – 2011. godinu

STRUČNA MIŠLJENJA			
	<i>2009. godina</i>	<i>2010. godina</i>	<i>2011. godina</i>
<i>Ukupno stručnih mišljenja</i>	22	89	114
<i>Javnim organima</i>	14	47	44
<i>Pravnim licima</i>	6	14	19
<i>Fizičkim licima</i>	2	28	51
<i>Mišljenje na nacrt Zakona</i>	0	0	3

Obim stručnih mišljenja u 2011. godini

4.8. Glavni registar

Agencija je uspostavila Glavni registar što je jedna od zakonskih obaveza iste. Glavni registar predstavlja elektronsku evidenciju osnovnih podataka o zbirkama koje vode kontrolori i ima za cilj da nosioce podataka informira koje lične podatke kontrolori mogu prikupljati i na drugi način obrađivati. Ove informacije Agencija objedinjava i objavljuje, na koji način i nastaje Glavni registar.

Ujedno, Glavni registar pruža mogućnost Agenciji za sagledavanje i analizu koje vrste podataka su sadržane u zbirkama ličnih podataka kontrolora u određenoj oblasti.

Windows Internet Explorer
 http://azlp.gov.ba/gi/index.php?searchphrase=all&areas[0]=all_fields&mark_results=1&option=com_ropo&task=search&controller=systems&view=

EUR-Lex Suggested Sites Get More Add-ons

Page Safet

Agencija za zaštitu ličnih / osobnih podataka u Bosni i Hercegovini
Агенција за заштиту личних података у Босни и Херцеговини

Početna Pretraga Kontakt

pretraga za zbirkom

šifra:

sve riječi bilo koja riječ tačan izraz

traženje u: ured za obradu podataka zbirka sva polja

markirati rezultate: ne da

rezultat

ured za obradu podataka naziv	ured za obradu podataka po nalogu svrha	stvarno mjesto obrade
Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH Evidencija o ranijim korisnicima pomoći u obnovi u svrhu povratka u BiH	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH Evidencija podnesenih pojedinačnih i grupnih predstavi	Provjera u svrhu sprečavanja višestrukog korišćenja pomoći za obnovu i povatak
NLB Razvojna banka a.d. Banja Luka Kadrovska evidencija	Uspostavljanje baze podataka o broju podnesenih pojedinačnih i grupnih predstavi i oblicima kršenja ljudskih prava.	Svrha obrade podataka je izvršavanje kadrovske funkcije u NLB Razvojnoj banci a.d. Banja Luka i ostvarivanje prava iz radnog odnosa. Lične podatke o nosiocima ličnih podataka iz tačke 9. Banka upotrebljava u ručnim evidencijama i integralnom Bankarskom Informacionom Sistemu ABACUS.

Registracija kontrolora je obaveza kontrolora da prije uspostavljanja zbirke ličnih podataka dostave Agenciji obavijest o namjeravanom uspostavljanju zbirke ličnih podataka sa informacijama o zbirci ličnih podataka propisanim u članom 13. Zakona. Način ispunjavanja ove obaveze propisan je Pravilnikom o načinu vođenja i obrascu evidencije o zbirkama ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“ br. 52/09).

Ukupno trideset jedan (31) kontrolor je dostavio Agenciji evidencije o zbirkama ličnih podataka, od čega je dvanaest (12) javnih organa izvršilo prijavljivanje zbirci ličnih podataka, te devetnaest (19) pravnih lica dostavilo obavijesti o namjeravanom uspostavljanju zbirke ličnih podataka.

Javni organi koji su dostavljanjem evidencije o zbirci ličnih podataka izvršili prijavljivanje zbirci ličnih podataka su: Ministarstvo civilnih poslova BiH, Ministarstvo finansija i trezora BiH, Granična policija BiH, Služba za poslove sa strancima, JU „Kantonalni centar za socijalni rad“, Centar za socijalni rad – Istočna Ilidža, Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH, Agencija za državnu službu BiH, Ministarstvo sigurnosti BiH, Ministarstvo obrane BiH, Državna agencija za istrage i zaštitu i Policija Brčko distrikta BiH.

Pravna lica koja su dostavila obavijest o namjeri uspostavljanja zbirke ličnih podataka su: Sparkasse Bank d.d, MKF EKI Sarajevo, American Councils for International Education,

GlaxoSmithKline d.o.o Sarajevo, GlaxoSmithKline Predstavništvo u BiH, Sarajevo – osiguranje d.d Sarajevo, Grand Auto d.o.o Tuzla, HIT Coloseum d.o.o Sarajevo, Auto Centar Boras d.o.o Mostar, „Avon Cosmetics BiH“ d.o.o Sarajevo, Novo Nordisk Pharma d.o.o Sarajevo, Centar za finansijsko i kreditno savjetovanje Tuzla, HBO Češka Republika, Hypo Alpe Adria Bank a.d. Banja Luka, Balkan Investment Bank a.d. Banja Luka, Ericsson d.o.o Sarajevo, Volks Bank BH d.d Sarajevo, AstraZeneca B-H d.o.o Sarajevo i „DM drogerie markt“ d.o.o Sarajevo.

Registrovano je ukupno devetnaest kontrolora (19) i dvijestotine pet (205) zbirki ličnih podataka, kako slijedi:

- Služba za poslove sa strancima	20 zbirki ličnih podataka
- Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine	4 zbirke ličnih podataka
- Ministarstvo unutarnjih poslova Kantona Sarajevo	58 zbirki ličnih podataka
- Ministarstvo inostranih poslova BiH	8 zbirki ličnih podataka
- Ministarstvo finansija i trezora BiH	2 zbirke ličnih podataka
- Granična policija BiH	20 zbirki ličnih podataka
- JU „Kantonalni centar za socijalni rad“	9 zbirki ličnih podataka
- Centar za socijalni rad – Istočna Ilidža	10 zbirki ličnih podataka
- Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH	10 zbirki ličnih podataka
- Ministarstvo unutarnjih poslova USK	42 zbirke ličnih podataka
- Sparkasse Bank d.d	6 zbirki ličnih podataka
- MKF EKI Sarajevo	1 zbirka ličnih podataka
- American Councils for International Education	1 zbirka ličnih podataka
- GlaxoSmithKline d.o.o Sarajevo	1 zbirka ličnih podataka
- GlaxoSmithKline Predstavništvo Sarajevo	1 zbirka ličnih podataka
- Sarajevo – osiguranje d.d Sarajevo	8 zbirki ličnih podataka
- Grand Auto d.o.o Tuzla	1 zbirka ličnih podataka
- HIT Coloseum d.o.o Sarajevo	2 zbirke ličnih podataka
- Auto Centar Boras d.o.o Mostar	1 zbirka ličnih podataka

Registracija kontrolora ne znači da je zakonita obrada ličnih podataka koju isti vrše, nego da su ispunjene obaveze na koje su dužni u skladu sa Zakonom u pogledu prijavljivanja informacija iz evidencije o zbirkama ličnih podataka. Samom registracijom ni u kom slučaju nije isključena mogućnost da Agencija na osnovu prigovora nosioca ličnih podataka, putem inspeksijskog nadzora ili po službenoj dužnosti provjerava zakonitost obrade ličnih podataka.

Od osnivanja do danas u Glavni registar upisano je 36 kontrolora i 268 zbirki ličnih podataka. U cilju povećanja broja registrovanih kontrolora putem službene internet stranice Agencije upućen je poziv svim kontrolorima da Agenciji dostave evidencije o zbirkama ličnih podataka koje vode.

4.9. Informacioni sistem

Nastavljene su aktivnosti na razvoju informacionog sistema Agencije, a najznačajne aktivnosti su bile vezane za instaliranje novog hardvera i sistemskog softvera, uspostavljanje file servera i razvoj Interne baze. U cilju razvoja Informacionog sistema Agencije u toku 2011. godine nabavljena su i instalirana 4 blade servera i Microsoft SQL Server baza podataka. Reinstalacijom sistema stekli su se svi tehnički preduslovi za daljni razvoj informacionog sistema, odnosno uspostavu File servera i Interne baze.

File server omogućava zaposlenim da snimaju kopije akata nastalih u radu, na diskovni prostor servera, i na taj način iste učine dostupnim drugim korisnicima. Na ovaj način se olakšava rad zaposlenim u Agenciji što je i bio cilj uspostave file servera.

Za potrebe uspostavljanja file servera na serveru Agencije je instaliran operativni sistem Windows Server 2008 i izvršena su potrebna podešavanja računarske mreže. Pripremljen je prijedlog logičke strukture funkcionisanja kao i prijedlog prava pristupa svih zaposlenih u Agenciji. Na osnovu toga su kreirane korisničke grupe i dodani korisnici na server. Osim toga pripremljeno je i svim zaposlenim proslijedeno korisničko uputstvo.

U toku 2011. godine započet je razvoj Interne baze. Cilj uspostave Interne baze je da se omogući zaposlenim na poslovima inspekcija, prigovora, mišljenja i Glavnog registra da na jednom mjestu i na jednostavan način mogu evidentirati sve aktivnosti vezane za ove poslove kao i da se omogući kontrolorima da samostalno unose podatke u Glavni registar. Naime, zaposleni na ovim poslovima kroz Internu bazu mogu da evidentiraju sve važnije aktivnosti vezane za inspekcije, prigovore i mišljenja počev od evidentiranja prve aktivnosti vezane za predmet pa sve do rješavanja istog. Uvidom u Internu bazu može se utvrditi stanje predmeta, a akti nastali u radu mogu biti pregledani na jednostavan način. Interna baza omogućuje i menadžmentu Agencije jednostavan i brz statistički pregled vezan za inspekcije, prigovore i mišljenja. U modul Glavni registar, u odnosu na postojeću verziju Glavnog registra, biće dodano više poboljšanja. Najznačajnije je da će biti dodana mogućnost da kontrolori mogu samostalno unositi podatke o zbirkama. Naime, kontrolori podatke o evidencijama zbirki ličnih podataka dostavljaju Agenciji, a onda se ti podaci poslije provjera unose u bazu. Iz ovih razloga Agencija je odlučila da u okviru razvoja Interne baze planira i modul Glavnog registra koji će, zahvaljujući poboljšanjima, doprinijeti da se značajno poboljša ažurnost Glavnog registra kao i da se zaposleni u Agenciji koji su unosili podatke rade druge poslove

4.10. Saradnja sa javnim organima

Agencija za zaštitu ličnih podataka u BiH nadgleda sprovođenje Zakona, a isti izvršavaju kontrolori odnosno obrađivači, oni koji obrađuju lične podatke. Samim tim, bez dobre saradnje sa javnim organima zaštita ličnih podataka bila bi upitna. Agencija je saradnju sa javnim organima prepoznala i kao efikasnu mogućnost implementacije Zakona, te će u tom smislu uspostaviti saradnju sa mnogim javnim organima, a istu će razviti i unaprijediti.

Agencija je sa velikim brojem javnih organa uspostavila prvi kontakti i dogovorena buduća saradnja ali i u ovom, kao i u drugim segmentima u izvještajnom periodu, Agencija je bila ograničena postojećim kapacitetima, koji nisu bili dovoljni za veći obim saradnje.

4.11. Međunarodna sradnja

Cijeneći značaj međunarodne suradnje kao i obaveze koje iz iste proizilaze, Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji Agencije sistematiziran je Odsjek za međunarodnu saradnju koji će na najbolji način odgovoriti svim obavezama sa elementom inostranosti. U Odsjeku je, početkom godine, zaposlen jedan državni službenik.

Jedan od mnogobrojnih zadataka i obaveza Agencije za zaštitu ličnih podataka u BiH odnosi se na međunarodnu saradnju u vidu međunarodnih sastanaka i konferencija, te saradnje u radnim grupama u obliku aktivnog člana ili posmatrača.

Zajednička konferencija Vijeća Evrope i Evropske Komisije održana je 28.01.2011 g. u Briselu povodom evropskog Dana zaštite ličnih podataka. Ovaj visokopozicionirani sastanak obilježio je i 30. godišnjicu Konvencije SE za zaštitu pojedinaca u pogledu automatske obrade ličnih podataka. Konferenciji je prisustvovala predstavnica Agencije.

Konferencija Povjerenika za zaštitu podataka u Centralnoj i Istočnoj Evropi (CEEDPA) održana je 28. i 29.04.2011 u Budimpešti. Domaćin sastanka bio je Mađarski parlamentarni povjerenik za zaštitu podataka i slobodu informiranja, a glavna tema 13. Konferencije bili su različiti institucionalni modeli za zaštitu podataka, odnosno sličnosti i razlike institucija koje se bave zaštitom podataka iz različitih aspekata. Konferenciji su prisustvovala predstavnice Agencije i održana je prezentacija AZLP u BiH.

Nakon CEEDPA Konferencije Agencija je dostavila zahtjev za stjecanje svojstva posmatrača u Radnoj grupi za član 29. i zahtjev za punopravno članstvo u CEEDPA -i. Poljska agencija GODO obavijestila nas je, da je naš zahtjev za članstvo u CEEDPA -i prihvaćen i da će glasanje o tome biti na dnevnom redu na narednoj Konferenciji 2012. godine u Ukrajini.

Proljetna konferencija evropskih povjerenika za zaštitu podataka održana je 05.04.2011 u Briselu. Domaćini su bili Evropski posmatrač za zaštitu podataka (EPZP) i predsjednik Radne grupe za član 29. Glavna tema bio je pregled zakonskih okvira zaštite podataka. Usvojena je rezolucija koja naglašava potrebu za sveobuhvatnim okvirom zaštite podataka. Konferenciji je prisustvovala predstavica Agencije. Agencija je pokrenula postupak za pridruživanje Međunarodnoj konferenciji komesara za zaštitu ličnih podataka, preko tajnika Komiteta za akreditacije.

U sklopu TAIEX programa pomoći pri Evropskoj komisiji, održana je 23. i 24.05.2011 u Sarajevu obuka novouposlenih državnih službenika Agencije. Prezentacije na različite teme o zaštiti ličnih podataka održali su eksperti iz Velike Britanije, Holandije, Poljske, SR Njemačke i Španije. U sklopu TAIEX programa pomoći pri Evropskoj komisiji, tri novouposlena državna službenika Agencije boravila su u Madridu tijekom studijske posjete od 17.07. do 22.07.2011 g. Putem prezentacija i posjeta relevantnim službama naši službenici upoznati su sa sistemom rada Agencije domaćina. Dogovorena je dalja saradnja na sličnim projektima. Slijede još dvije studijske posjete novouposlenih državnih službenika Agencije u narednoj godini.

Od 12. – 15.09.2011. godine službenik iz Sektora je učestvovao na trećoj međunarodnoj konferenciji „Rusija – Balkan: povjerenje i sigurnost informacionog društva“, koja se održala u Herceg Novom. Učešće na konferenciji su uzele delegacije iz Bugarske, Makedonije, Hrvatske, Srbije, Albanije, Slovenije, Ukrajine, Kazahstana i Rusije. Aktivnosti na konferenciji su bile podijeljene u sesije. Prva je bila vezana za aktuelne probleme u međunarodnoj energetske sigurnosti u pogledu inovativnih rješenja i međunarodne saradnje, druga sesija je bila o međunarodnim iskustvima u razvoju infrastrukture i sigurnoj razmjeni informacija, dok je treća sesija bila vezana za internet i elektronske medije, sa posebnim osvrtom na izazove i opasnosti u informacionoj sigurnosti.

Druga međunarodna konferencija o zaštiti ličnih podataka održana je u Moskvi, od 25. do 27.10.2011 g. Konferenciju je organizirala Federalna služba za nadzor u sferi telekomunikacija, informacionih tehnologija i masovnih komunikacija (ROSKOMNADZOR). Učestvovali su predstavnici 15 zemalja iz Centralne i Istočne Evrope i Kavkaske oblasti. Na Konferenciji su

prisustvovali predstavnici Agencije i predstavljena je prezentacija pod nazivom „Začće i razvoj sistema zaštite ličnih podataka u BiH“ za razdoblje od 2001. - 2011. godine.

Konferencija „Naš internet - naša prava, naša sloboda“ održana je od 23. do 25.9.2011 g. na Diplomatskoj Akademiji u Beču, u organizaciji Vijeća Evrope i Federalnog ministarstva za evropske i međunarodne poslove Austrije povodom nove strategije Vijeća Evrope o upravljanju Internetom za period 2012 - 2015. Teme su pokrivale pitanja zaštite ljudskih prava i prava djeteta u vezi sa Internetom, kao i teme vezane za razmjenu i zaštitu ličnih podataka. Konferenciji je prisustvovala predstavnica Agencije.

27. Plenarna sjednica savjetodavnog odbora o zaštiti pojedinaca u pogledu automatske obrade podataka (T-PD) održana je u Strazburu od 29.11. do 02.12.2011 g. Glavne teme sastanka bile su modernizacija Konvencije 108, zaštita podataka u svrhu zapošljavanja, zaštita podataka i policija, saradnja s drugim organima SE, zaštita privatnosti i ličnih podataka na Internetu i online mediji. Povodom sastanka sačinjeno je Izvještaj o najnovijem razvoju na nacionalnom nivou u području zaštite podataka. Sastanku je prisustvovala predstavnica Agencije.

Predstavnici AZLP u BiH održali su sastanke sa predstavnicima AZOP R. Hrvatske, Povjerenikom za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti R. Srbije, Državne Agencije za zaštitu ličnih podataka R. Crne Gore radi nastavka suradnje kroz razmjenu iskustava i znanja, te bolju zaštitu ličnih podataka. Sa predstavnicima crnogorske Agencije potpisana je zajednička Deklaracija o saradnji. Agencija je potpisala Memorandum o saradnji sa Državnom službom za zaštitu podataka Ukrajine.

Regionalna konferencija o strateškom pristupu razvoju mehanizama za zaštitu ličnih podataka, održana je 24. i 25.11.2011 g. u Skoplju u organizaciji Direkcije za zaštitu ličnih podataka R. Makedonije. Konferenciji je prisustvovala predstavnica Agencije koja je održala i prezentaciju.

Sačinjena su i tri Mišljenja u vezi sa prijenosom ličnih podataka u inozemstvo, 18 odgovora na upite različitih međunarodnih institucijama iz oblasti zaštite ličnih podataka i izvršeno pet analiza na različite teme iz oblasti zaštite ličnih podataka.

U granicama svojih kapaciteta, Agencija je nastavila saradnju sa nadzornim organima iz država regiona, Vijeća Evrope, Evropskom komisijom, nadzornim organima SR Njemačke - saksonskim Uredom za zaštitu podataka, sa Kraljevinom Španijom, savjetodavnim odborom o zaštiti pojedinaca u pogledu automatske obrade podataka (T-PD), te drugim evropskim organima za zaštitu ličnih podataka.

U periodu od 22.03-25.03.2011. godine, predstavnik Agencije učestvovao u radu Tima za procjenu zaštite ličnih podataka; Konvencije o policijskoj saradnji zemalja jugoistočne Evrope, koji se održao u Republici Albaniji. Bosna i Hercegovina je ratificirala Konvenciju o policijskoj saradnji za Jugoistočnu Evropu („Službeni glasnik BiH“ br. 4/07). Konvencija u članu 31. specificira uslove potrebne za razmjenu podataka i informacija između zemalja članica Konvencije. U tom kontekstu je službenica iz Sektora učestvovala u radu Tima za procjenu zaštite ličnih podataka u Tirani, čiji je zadatak izvršavanje zajedničkih procjena i nadgledanje poštivanja odredbi Konvencije. Na taj način će sve zemlje članice Konvencije putem svog predstavnika procjenjivati stanje i napredak drugih članica u pogledu zaštite podataka u policijskom sektoru, a razmjena informacija sa nekom od zemalja potpisnica, koje uključuju lične podatke, se može vršiti tek nakon dobivanja pozitivne ocjene.

Kao što je poznato Bosna i Hercegovina je potpisala Sporazum o viznim olakšicama. U cilju ispunjenja preuzetih obaveza iz Sporazuma usvojen je akcioni plan a formirana je i Interresorna radna grupa. Ispred Agencije za zaštitu ličnih podataka u istu je imenovan direktor Agencije,

koji je uzeo aktivno učešće na ispunjenju obaveza koji se tiču zaštite ličnih podataka. Svjesni da bez adekvatne zaštite ličnih podataka neće biti liberalizacije viznog režima, Agencija je preduzela niz mjere i aktivnosti na ispunjenju ovog zadatka.

Redovnim i aktivnim prisustvom Agencije na međunarodnoj sceni doprinosi se kontinuiranom razvoju, pronalaženju najboljih rješenja, usklađivanju zakonodavstva Bosne i Hercegovine u području zaštite ličnih podataka s najvišim evropskim i svjetskim normama i standardima, te ispunjavanju obaveza koje proizilaze iz međunarodnih obaveza koje je Bosna i Hercegovina preuzela.

4.12. Javnost rada i saradnja sa medijima

Širenje znanja o zaštiti ličnih podataka u okviru komunikacije sa javnošću jedan je od osnovnih instrumenata koji omogućavaju efikasnost rada svakog nadzornog organa koje se bavi zaštitom ličnih podataka. Upravo zbog te činjenice, u Agenciji je sistematizovan poseban Odsjek za odnose sa javnošću u koji je, početkom godine, zaposlen jedan državni službenik.

I pored toga, s obzirom na važnost javnosti rada, Agencija se maksimalno angažirala na što boljoj saradnji sa svim medijima. S tim u vezi, može se konstatovati da je pitanje zaštite ličnih podataka tema koja je sve više prisutna u javnosti, što je samo po sebi ohrabrujuće. U izvještajnom periodu, sačinjena su pismena saopćenja u kojima je javnost upoznata sa radom Agencije i stavovima o pojedinim pitanjima, kao i izjave date u pisanim i elektronskim medijima, te pismeni odgovori na upite novinara.

U vezi sa tim Agencija je sačinila dva saopćenja, predstavnici Agencije dali su osam izjava za medije, četiri puta učestvovali u emisijama i dali deset pisanih odgovora medijima.

Agencija za zaštitu ličnih podataka u BiH obilježila je evropski Dan zaštite ličnih podataka 28. januar. Tim povodom organizirala je pres konferenciju koja je bila veoma posjećena. Na istoj je prezentiran Izvještaj o radu Agencije za 2010 godinu a uručene su i pohvale najboljem kontroloru i najboljem službeniku u kontroloru. Radi se o Agenciji za identifikaciona dokumenta, evidencije i razmjenu podataka i policijskom službeniku MUP-a Kantona Sarajevo gospodinu Mustafi Bešiću.

U oblasti odnosa s javnošću, u granicama kapaciteta Agencije, poduzete su aktivnosti na promociji prava koja proizilaze iz zaštite ličnih podataka, kao i o aktivnostima Agencije.

Tri kratka video spota na temu zaštite ličnih podataka, čiju je izradu i produkciju finansirala Evropska unija, a emitiranje Agencija, emitirana su na tri javna TV servisa u BiH u periodu od 20.01. do 31.01.2011 g. Video spotovi su postavljeni i na Web stranicu Agencije.

Dizajnirana je i izrađena brošura za građane „Zaštitite svoje podatke“, u svrhu jačanja svijesti građana o zaštiti ličnih podataka i upoznavanja sa osnovnim pravilima i principima zaštite ličnih podataka.

Ranije uspostavljena Internet stranica Agencije www.azlp.gov.ba, prema Uputstvu o izradi i održavanju službenih internet stranica BiH, redovno se održava i ažurira, kao jedan od osnovnih elemenata kontakata sa javnošću u današnje vrijeme. Internet stranica Agencije sadrži propise iz okvira nacionalnog zakonodavstva, spisak međunarodnih propisa iz oblasti zaštite ličnih podataka, informacije o Glavnom registru sa linkom na sadržaj Glavnog registra, rješenja,

mišljenja, prava nosioca podataka, saopćenja, publikacije, najčešće postavljena pitanja, korisne linkove i aktivnosti Agencije.

U cilju što boljeg informiranja javnosti o aktivnostima Agencije ulažu se maksimalni naponi, da stranica bude što sadržajnije. U tom smislu, Poslovníkom o radu Web redakcije osnovana je Web redakcija Agencije. Na Web stranici, u toku godine, objavljeno je: šest mišljenja i četiri rješenja. Rukovodili smo se slučajevima koji su najinteresantniji za javnost u cilju promocije zaštite ličnih podataka, te određenih pojašnjenja u vezi konkretnih obrada ličnih podataka. Na Web site je dodata nova rubrika pod nazivom UPRAVNI SPOROVI i postavljena dva brojača posjeta. Jedan brojač posjeta je postavljen na početnu stranicu, a drugi brojač je postavljen na stranicu Glavnog registra.

Unos novih sadržaja na web site-u Agencije vrši se povremeno u svim segmentima (propisi, mišljenja, prigovori, saopćenja, aktivnosti i dr.) kao i povremeno ažuriranje rubrika: Najčešće postavljena pitanja i linkovi.

4.13. Normativni dio

U izvještajnom periodu u normativnom smislu Agencija se najviše fokusirala na aktivnosti vezane za izmjene i dopune Zakona o čemu smo više govorili u tački 2.1. Osim toga agencija je usvojila:

Pravilnici:

- Pravilnik o stručnom obrazovanju, usavršavanju i obučavanju zaposlenih u Agenciji
- Pravilnik o ocjenjivanju rezultata rada zaposlenika u Agenciji
- Pravilnik o uslovima i načinu korištenja godišnjeg odmora, plaćenog i neplaćenog odsustva drž. službenika i zaposlenika u Agenciji

Odluke:

- Odluka o formiranju Web redakcije Agencije
- Odluka o načinu korištenja i upotrebi fiksnih i mobilnih telefona u Agenciji
- Odluka o usvajanju Plana korištenja godišnjih odmora zaposlenih za 2011. godinu
- Odluka o uspostavljanju File servera
- Odluka o formiranju Komisije za likvidaciju materijalnih sredstava

Uputstva:

Uputstvo o postupku upućivanja na službeni put

Rješenja:

- Rješenje o imenovanju prvostepene disciplinske komisije Agencije
- Rješenje o određivanju organizacionih jedinica kojima se pošta dostavlja u rad

-Sačinjen je Plan javnih nabavki.

4.14. Budžet

U skladu sa Odlukama o privremenom finansiranju, odobrena su sredstva iz Budžeta institucija BiH za potrebe rada Agencije za 2011. godinu u visini od **1.104.200 KM**. Prema podacima u izvještajnom periodu od 01.01.2011 - 31.12.2011.godine raspoloživo stanje sredstava Agencije po osnovu tekućih i kapitalnih izdataka iznosi:

Red. br.	Vrsta rashoda	Ekonom. kod	Odobren o za period januar - decembar (privrem. finansir.)	Utrošeno za izvještajni period januar - decembar	Razlika-Raspolož. sredstva	Procenat izvršenja %
	TEKUĆI IZDACI		1.104.200	1.037.181	67.019	93,93
1	bruto plate i naknade	6111	693.984	670.091	23.893	96,55
2	naknade troškova zaposlenih	6112	114.326	111.803	2.523	97,79
3	putni troškovi	6131	25.980	17.722	8.258	68,21
4	izdaci telefonskih i poštanskih usluga	6132	22.965	21.753	1.212	94,72
5	izdaci za energiju i komunalne usluge	6133	0	0	0	0
6	nabavke materijala	6134	31.640	27.362	4.278	86,47
7	izdaci za usluge prevoza i goriva	6135	14.000	9.656	4.344	68,97
8	unajmljivanje imovine i opreme	6136	129.000	128.466	534	99,58
9	izdaci za tekuće održavanje	6137	13.000	6.858	6.142	52,75
10	izdaci za osiguranje i bankarske usluge	6138	5.000	2.685	2.315	53,70
11	ugovorene usluge	6139	54.305	40.785	13.520	75,10
	II KAPITALNI IZDACI	8213	0	0	0	0
	UKUPNO		1.104.200	1.037.181	67.019	93,93

Sa 31.12.2011.godine utrošena sredstva Agencije iznose **1.037.181KM**. Procenat izvršenja budžeta za period 01.01.2011 – 31.12. 2011. godine iznosi 93,93%.

U cilju i što bolje realizacije budžeta Agencija je provela i sljedeće aktivnosti:

-Sačinjen je i dostavljen Dokument okvirnog budžeta (DOB) Agencije za period 2012. do 2014. godine po programima i dostavljen Ministarstvu finansija i trezora.

-Sačinjen je i dostavljen Finansijski izvještaj o izvršenju budžeta Agencije koji obuhvata izradu: kvartalnih i polugodišnjeg izvještaja o izvršenju budžeta Agencije za 2011.godinu, godišnjeg izvještaja o izvršenju budžeta za 2010. godinu i izvršena je njegoa dostava Ministarstvu finansija i trezora.

-Sačinjen je i dostavljen Ministarstvu finansija i trezora – Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći, popunjeni obrazac „ Informacije o projektu,, (IP obrazac). Naziv projekta je „Izgradnja upravne zgrade“.

-Sačinjen je Zahtjev za dodjelu sredstava iz budžeta za 2012. godinu, na osnovu Instrukcije za budžetske korisnike br. 2 i dostavljena Ministarstvu finansija i trezora BiH.

-U skladu sa Instrukcijom za izradu dinamičkog plana budžetskih korisnika i Odlukama o privremenom finansiranju, sačinjena su četiri (4) Dinamička plana rashoda i dostavljena Ministarstvu finansija i trezora.

-Na osnovu analize stanja sredstava budžeta po ekonomskim kategorijama sačinjen je Zahtjev za prestruktuiranje rashoda budžeta za 2011. godinu u okviru ukupnog iznosa odobrenog u budžetu i dostavljen Ministarstvu finansija i trezora.

-Na osnovu Upita dostavljenog od strane Ministarstva finansija i trezora BiH, sačinjen je i dostavljen popunjeni Upitnik za internu kontrolu.

Za potrebe Agencije obezbijeđeno je, pod zakup, 366 kvadratnih metara kancelarijskog prostora u ulici Vilsonovo šetaliste broj 10. objekat „Šumaprojekt“. Takođe, Agencija ima na raspolaganju tri službena vozila.

Sve prispjele fakture su unijete u KUF. Izvršeno je njihovo evidentiranje u odgovarajuće obrazce i dostavljene su Sektoru za trezorsko poslovanje na unos u ISFU sistem.

U skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, Planom javnih nabavki i raspoloživim stanjem budžeta, Agencija je poštujući zakonske procedure, kao i Odluke o privremenom finansiranju tokom 2011. godine pokrenula i provela postupke nabavki. O svim nabavkama donesena je Odluka o nabavci, dostavljani su izvještaji prema Agenciji za javne nabavke BiH, kao i tražena mišljenja od Pravobranilaštva BiH. U skladu sa Odlukama o privremenom finansiranju Agencija nije imala nabavki po osnovu kapitalnih izdataka.

4.15. Kadrovska pitanja i obuke

Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji Agencije sistematizovano je 45 radnih mjesta od čega 32 državna službenika i 13 zaposlenika. Agencija je organizaciono uređena na slijedeći način: Kabinet direktora Agencije, Sektor za inspeksijski nadzor, prigovore i Glavni registar, Sektor za međunarodnu saradnju i odnose sa javnošću i Sektor za administraciju, kao osnovne organizacione jedinice, a svaki sektor ima po dva odsjeka, kao unutrašnje organizacione jedinice.

U izvještajnom periodu u Agenciji je radilo 23 zaposlenih, što iznosi 50%, od čega 18 državnih službenika i pet zaposlenika. U skladu sa budžetom, putem Agencije za državnu službu BiH, okončan je postupak prijema sedam državnih službenika i isti su preuzeli dužnost 10.01.2011 godine.

Agencija je kao prioritet prepoznala i obuku svojih zaposlenih te je u tom smislu sama organizirala, te podržala obuke koje su druge institucije organizirale aktivnim učešćem službenika Agencije na istim. U toku izvještajnog perioda državni službenici učestvovali su na obukama iz oblasti inspeksijskih poslova i prigovora, kao i na edukacijama koje se odnose na rad državnih službenika u organima uprave.

Službenici Agencije prisustvovali su na 24 obuke koje je organizirala Agencija za državnu službu i na 27 koje su organizirale druge institucije.

Takođe, u organizaciji Agencije, putem TAIEX programa Evropske komisije održane su dvije obuke iz oblasti zaštite ličnih podataka kako je to naprijed navedeno. Na ovaj način novoupisani službenici Agencije su se jednim dijelom upoznali sa radom evropskih zemalja koji imaju mnogo dužu praksu u pogledu obrade ličnih podataka.

Službenici Agencije učestvovali su i na šest radionica i seminara od radionice „EU regulatorni okvir o elektronskim komunikacijama“ koju su organizirali Generalni direktorat Evropske komisije za proširenje, putem instrumenata tehničke pomoći - TAIEX i Ministarstvo komunikacija i prometa BiH do radionice na temu „Elektronski karton u porodičnoj medicini, izazovi za budućnost“, koji je održan u Tesliću.

4.16. Administracija

U Agenciji se, cijeneći zanačaj kancelarijskog poslovanja, administrativni poslovi obavljaju u skladu sa važećim propisima što je podrazumijevalo:

Sarajevo-Capajevo, Vilsonovo šetaliste broj 10. -Вилсоново шеталиште број 10.,
Tel / Тел ++387 33 726 250 Faks- /Факс 726 251

- prijem, kompletiranje, razvrstavanje i otprema pošte za Agenciju;
- vođenje evidencija u skladu sa Uputstvom o kancelarijskom poslovanju;
- klasifikovanje primljenih predmeta dostavljenih u Agenciju;
- dostava primljenih akata u organizacione jedinice unutar Agencije;
- izvršeno je arhiviranje okončanih predmeta kao i uređivanje arhive;
- drugi poslovi iz nadležnosti Sektora po naređenju neposrednog rukovodioca.

U periodu 01.01. – 31.12.2011. godine, statistički, urađeno je slijedeće:

- Primljeno i formirano.....637 novih predmeta;
- Protokolirana su.....2259 akta;
- unutar Agencije, po sektorima i odsjecima zaduženo je.....1812 akata;
- primljeno i protokolirano.....288 računa;
- putem kurira, PTT-a i e-maila iz Agencije je otpremljeno.....777 akata;
- arhivirano je715 predmeta.

Izvršen je popis arhivske građe Agencije za 2010. godinu. Okončani predmeti dostavljeni u arhivu, te sačinjen popis zadržanih predmeta.

4.17. Kontrola rada Agencije od strane drugih institucija

Kancelarija za reviziju institucija BiH, počevši od 02.03.2011.god. izvršila je završnu reviziju finansijskih izvještaja i usaglašenosti poslovanja sa odgovarajućim zakonima i propisima za 2010.godinu.

Prema mišljenju Kancelarije, finansijski izvještaji Agencije prikazuju fer i istinito, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2010. god. Finansijsko poslovanje Agencije u toku 2010.godine bilo je u svim materijalno značajnim aspektima u skladu sa važećom zakonskom regulativom. Znatan dio aktivnosti odnosio se na izvršenje prethodne revizije za 2011.godinu, što je podrazumjevalo pripremu dokumentacije, popunjavanje tabela, kao i sam rad sa revizorima Kancelarije za reviziju.

U vremenu od 27.12.2011. do 04.01.2012.godine izvršena je prethodna revizija za 2011.godinu od strane kancelarije za reviziju institucija BiH kojom prilikom su konstatovali da je finansijsko stanje uredno i nisu imali značajnih primjedbi na rad Agencije. Dio aktivnosti odnosio se i na rad sa revizorima Kancelarije za reviziju učinka, koja se odnosila na upravljanje troškovima zakupa poslovnih prostora i zgrada za rad i smještaj institucija BiH.

IV. PRIJEDLOG ZAKLJUČAKA

Evidentno je da je učinjen napredak u Bosni i Hercegovini u pogledu zaštite ličnih podataka međutim i pored toga stanje nije zadovoljavajuće. Nepoznavanje općeg propisa - Zakona o zaštiti ličnih podataka te nedostaci u regulativi koja se odnose na različite oblasti života i rada u pogledu obrade ličnih podataka su ključni razlozi za nedovoljno poštivanje ovog prava. U cilju što boljeg napretka u oblasti zaštite ličnih podataka u Bosni i Hercegovini predlažemo da Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine usvoji sljedeće zaključke:

01. Obavezuje se Vijeće ministara Bosne i Hercegovine da pokrene postupak izmjena i dopuna Zakona o obavještajno sigurnosnoj agenciji.
02. Obavezuje se Vijeće ministara Bosne i Hercegovine da pokrene postupak izmjena i dopuna Zakona o platama u institucijama Bosne i Hercegovine, u skladu sa zaključkom Vijeća sa 83 sjednice održane 09.04.2009 godine.
03. Obavezuje se Vijeće ministara da pokrene postupak izmjena i dopuna Zakona o slobodi pristupa informacijama u BiH u cilju usaglašavanja sa 205. Konvencijom Vijeća Evrope.
04. Obavezuje se Vijeće ministara BiH da izmijeni Poslovnik o radu Vijeća ministara tako da prijedlozi propisa kojima se regulira obrada ličnih podataka dostave na mišljenje Agenciji prije nego što se dostave na sjednicu Vijeća.

DIREKTOR

Petar Kovačević